BQW/BQX/BQY/BQZ
PROVISIONAL ANSWER KEY

Name of the post	**Administrative Officer,Class-2, (AYUSH)/ Senior Superintendent, Gujarat Education Service, Class-2/Office Superintendent, Class-2 (GWSSB)/ Deputy Manager, Class-2 (GSCSCL)**
Advertisement No.	**132-156-238-239/2024-25**
Preliminary Test Held On	**01-01-2026**
Que. No	**001-200**
Publish Date	**06-01-2026**
Last Date to Send Suggestion (s)	**12-01-2026 (TILL 04:00 PM)**

THE LINK FOR ONLINE OBJECTION SYSTEM WILL START FROM 07-01-2026; 10:00 AM ONWARDS

Instructions / સૂચના

Candidate must ensure compliance to the instructions mentioned below, else objections shall not be considered: -

(1) Candidates have to pay fees of Rs.100/- for each objection. The fees can be paid from the link given herewith.

(2) The Candidate will be able to submit objection only after payment of the fees. The generation of the receipt will only be considered as final submission.

(3) The Candidate must retain the receipt of the payment of the fees. The fees, once paid, will not be refunded under any circumstances.

(4) All the objections should be submitted through **ONLINE OBJECTION SUBMISSION SYSTEM** only. Physical or submission through any other means will not be considered.

(5) All objections are to be submitted with reference to the Master Question Paper published with provisional answer key, published herewith on the website / online objection submission system. Objections should be sent referring to the Question No. & options of the Master Question Paper. Objections regarding question nos. and options other than provisional answer key (Master Question Paper) shall not be considered.

(6) Objections and answers suggested by the candidate should be in compliance with the responses given by him in his answer sheet. Objections shall not be considered, in case, if responses given in the answer sheet /response sheet and submitted objections are differed.

(7) Supportive document to the objection must be uploaded, without which objection will not be considered.

ઉમેદવારે નીચેની સૂચનાઓનું પાલન કરવાની તકેદારી રાખવી, અન્યથા વાંધા-સૂચન અંગે કરેલ રજૂઆતો ધ્યાને લેવાશે નહીં

(1) ઉમેદવારે દરેક વાંધા દીઠ રૂપિયા ૧૦૦/-ફી ભરવાની રહેશે. જે ફી આ સાથે આપેલ લીંક ઉપરથી ભરી શકાશે.

(2) ફી ભર્યા બાદ જ વાંધો સબમીટ થઈ શકશે. ફી ભર્યાની આખરી પહોંચ જ આખરી સબમીશન ગણાશે.

(3) ફી ભર્યાની પહોંચ ઉમેદવારે સાચવી રાખવાની રહેશે. એક વાર ભરેલ ફી કોઈ પણ પરિસ્થિતિમાં પરત આપવામાં આવશે નહિ.

(4) વાંધા ફક્ત **ઓનલાઈન ઓબ્જેકશન સબમીશન સીસ્ટમ** દ્વારા જ સબમીટ કરવાના રહેશે. રૂબરૂ, ટપાલ અથવા ઈ-મેઈલ કે અન્ય કોઈ રીતે આયોગને મોકલવામાં આવેલ વાંધા ધ્યાને લેવામાં આવશે નહીં, જેની ખાસ નોંધ લેવી.

(5) ઉમેદવારે પોતાને પરીક્ષામાં મળેલ પ્રશ્નપુસ્તિકામાં છપાયેલ પ્રશ્નક્રમાંક મુજબ વાંધા-સૂચનો રજૂ ન કરતાં, તમામ વાંધા-સૂચનો વેબસાઈટ પર પ્રસિધ્ધ થયેલ પ્રોવિઝનલ આન્સર કી (માસ્ટર પ્રશ્નપત્ર) ના પ્રશ્નક્રમાંક મુજબ અને તે સંદર્ભમાં રજૂ કરવા. માસ્ટર પ્રશ્નપત્રમાં નિર્દિષ્ટ પ્રશ્ન અને વિકલ્પ સિવાયના વાંધા ધ્યાને લેવામાં આવશે નહીં.

(6) ઉમેદવારે પ્રશ્નના વિકલ્પ પર વાંધો રજૂ કરેલ છે અને વિકલ્પ રૂપે જે જવાબ સૂચવેલ છે એ જવાબ ઉમેદવારે પોતાની ઉત્તરવહીમાં આપેલ હોવો જોઈએ. ઉમેદવારે સૂચવેલ જવાબ અને ઉત્તરવહીનો જવાબ ભિન્ન હશે તો ઉમેદવારે રજૂ કરેલ વાંધા ધ્યાને લેવાશે નહીં.

(7) વાંધા માટે સંદર્ભ જોડવો આવશ્યક છે, જેના વિના વાંધો ધ્યાને લેવામાં આવશે નહીં.

Website link for online objection submission system: https://www.formonline.co.in/GPSC_TRACK/SearchPage.aspx

1. નીચેના પૈકી કયું નિવેદન જાહેર વહીવટના ક્ષેત્રને સૌથી યોગ્ય રીતે દર્શાવે છે?
   (A) જાહેર વહીવટ માત્ર કારોબારી શાખા સુધી મર્યાદિત છે અને તેમાં વિધાનસભા તથા ન્યાયિક પ્રવૃત્તિઓનો સમાવેશ થતો નથી.
   (B) જાહેર વહીવટમાં કેન્દ્ર, રાજ્ય અને સ્થાનિક સ્તરે જાહેર હિત માટે કરવામાં આવતી તમામ સરકારી પ્રવૃત્તિઓનો સમાવેશ થાય છે.
   (C) જાહેર વહીવટ મુખ્યત્વે ખાનગી ક્ષેત્રના નિયમન તથા કોર્પોરેટ ગવર્નન્સ સુધી મર્યાદિત છે.
   (D) જાહેર વહીવટ માત્ર નીતિ બનાવવાની પ્રક્રિયા સુધી સીમિત છે; તેમાં અમલીકરણનો સમાવેશ થતો નથી.

2. જાહેર વહીવટના સંદર્ભમાં, ભાવનાત્મક બુદ્ધિ નાગરિક સેવકોને નીચેમાંથી શું સક્ષમ બનાવે છે?
   (A) જાહેર ચિંતાઓનું નિરાકરણ કરતી વખતે પરિસ્થિતિગત સંવેદનશીલતા અને વાસ્તવિક નિષ્પક્ષતામાં સંતુલન સાધવું.
   (B) નાગરિકોથી ભાવનાત્મક અંતર જાળવી કાર્યક્ષમતાને પ્રાથમિકતા આપવી.
   (C) માનવીય પરિબળોને અવગણીને દરેક પરિસ્થિતિમાં એકસરખા નિયમોનો અમલ કરવો.
   (D) સંભવિત ભાવનાત્મક પૂર્વગ્રહને ટાળવા માટે જાહેર સંકળામણને ઓછું રાખવુ.

3. કાર્યસ્થળમાં હિતોના ટકરાવ સંદર્ભે નીચેમાંથી કયું નિવેદન સાચું છે?
   (A) હિતોના ટકરાવ હંમેશા ટાળી શકાય તેવા હોય છે.
   (B) હિતોના ટકરાવનું નિરાકરણ જાહેર કરવું (Disclosure) અને રેક્યુઝલ (પક્ષપાત ટાળવા માટે દૂર રહેવું) દ્વારા શક્ય બને છે.
   (C) હિતોના ટકરાવ માત્ર વરિષ્ઠ અધિકારીઓ માટે જ લાગુ પડે છે.
   (D) મોટા ભાગના સંગઠનોમાં હિતોના ટકરાવ ગંભીર મુદ્દો નથી ગણાતો.

4. સરકારની AI-સક્ષમ કલ્યાણ પ્રણાલી છેતરપીંડીયુક્ત દાવાઓ શોધે છે, પરંતુ અલ્ગોરિથમિક ભેદભાવને કારણે સાચા લાભાર્થીઓને પણ બહાર રાખે છે. આ પરિસ્થિતિ મુખ્યત્વે કયા વચ્ચેના સમતોલન (trade-off) તરફ ઈશારો કરે છે?
   (A) કાર્યક્ષમતા અને નૈતિકતા
   (B) સુરક્ષા અને વિકેન્દ્રીકરણ
   (C) ભાગીદારી અને કેન્દ્રીકરણ
   (D) ખર્ચ અને વ્યાપકતા

5. રાજ્ય સરકારે વાસ્તવિક-સમય જાહેર ખર્ચ ડેશબોર્ડ રજૂ કર્યો છે, જેમાં તમામ વિભાગીય ખર્ચનો ખુલાસો થાય છે. છતાં સંવેદનશીલ સુરક્ષા ખર્ચને પણ જાહેર કરવાથી વિવાદ ઊભો થાય છે. આ ઘટનામાં, કયા સારા શાસનના સિદ્ધાંતને અન્ય મહત્વપૂર્ણ મૂલ્યો સાથે સંતુલન કર્યા વિના અતિરેકે અપનાવવામાં આવ્યો છે?
   (A) જવાબદારી (Accountability) ને ગુપ્તતાની પરવાનગી આપ્યા વિના ઊંચું મૂલ્ય આપવું.
   (B) કાર્યક્ષમતા ને સર્વસમાવેશિતાની સામે પ્રાથમિકતા આપવી.
   (C) પ્રતિસાદક્ષમતાથી વધુ નાગરિક ભાગીદારી પર ભાર મૂકવો.
   (D) સંકલન કરતા વધુ વિકેન્દ્રિકરણને પ્રાથમિકતા આપવી.

6. એક જિલ્લા કલેક્ટર જટિલ બ્યુરોક્રેટિક ભાષામાં આદેશ બહાર પાડે છે, જેના કારણે સ્ટાફ અને જનતા બંનેમાં ગૂંચવણ ફેલાય છે. અહીં કયો સંચાર અવરોધ (barrier) સૌથી વધુ જોવા મળે છે?

(A) માનસિક અવરોધ (Psychological barrier)

(B) અર્થઘટન / સેમેન્ટિક અવરોધ (Semantic barrier)

(C) શારીરિક અવરોધ (Physical barrier)

(D) સંસ્થાગત અવરોધ (Organizational barrier)

7. મંત્રાલયોમાં ઈ–ઓફિસ સિસ્ટમો અને ડિજિટલ ડેશબોર્ડનો ઉપયોગ સંચારને મુખ્યત્વે કઈ રીતે સુધારે છે?

(A) વધારેલા હિયરાર્કીકલ નિયંત્રણ દ્વારા.

(B) વધારેલી પારદર્શિતા અને માહિતી પ્રવાહ દ્વારા.

(C) બ્યુરોક્રેટિક ગોપનીયતા દ્વારા.

(D) ઘટતી જવાબદારી દ્વારા.

8. એક જિલ્લા અધિકારી દિવસનો મોટો ભાગ ગેર-તાત્કાલિક ફોનકૉલ્સ અને પેપરવર્કમાં પસાર કરે છે, જેથી આયોજન માટે સમય ઓછો બાકી રહે છે. નીચેમાંથી કયો સમય-વ્યવસ્થાપન મુદ્દો સૌથી વધુ સ્પષ્ટ છે?

(A) અધિકારી વધુ સોંપણી કરે છે.

(B) પ્રાથમિકતા નક્કી કરવામાં ખામી.

(C) અપૂર્ણ રિપોર્ટિંગ.

(D) અતિ-સંવાદ.

9. એક વહીવટી અધિકારીનો દાવો છે કે તર્કશક્તિ આધારિત નિર્ણય-પ્રક્રિયા હંમેશા 'મૂલ્ય-નિષ્પક્ષ' (value-neutral) હોવી જોઈએ અને માત્ર માપી શકાય તેવી કાર્યક્ષમતા પર જ ધ્યાન આપવું જોઈએ. આ દાવાનું મૂલ્યાંકન કયો વિકલ્પ સૌથી સારું કરે છે?

(A) આ દાવો માન્ય છે, કારણ કે વહીવટી નિર્ણયોમાં નૈતિકતા અને રાજકીય બાબતો દૂર રાખવી જોઈએ.

(B) આ દાવો આંશિક રીતે સાચો છે, કારણ કે તર્કશક્તિ આધારિત નિર્ણય પુરાવા માંગે છે, પરંતુ નૈતિક અને પરિસ્થિતિજન્ય તત્વોને સંપૂર્ણપણે દૂર કરી શકાતાં નથી.

(C) આ દાવો અમાન્ય છે, કારણ કે વહીવટી નિર્ણય સંપૂર્ણપણે આંતરિક (intuitive) હોવો જોઈએ.

(D) આ દાવો અમાન્ય છે, કારણ કે નૈતિક નિર્ણયો હંમેશા તર્કશક્તિ કરતાં વધુ મહત્વ ધરાવે છે.

10. સારા શાસન હેઠળ નીતિગત નિર્ણય કેવો હોવો જોઈએ?

(A) ફક્ત આંકડાકીય ડેટા અને અલ્ગોરિધમ પર આધારિત, જેથી માનવીય હસ્તક્ષેપ ઓછો થાય.

(B) હિતધારકોના ન્યાય અને સર્વાનુમતિને પ્રથમ પ્રાથમિકતા આપતો, ભલે કાર્યક્ષમતા થોડી ઘટે.

(C) વૈજ્ઞાનિક પુરાવા અને વિશ્લેષણાત્મક તર્ક પર આધારિત, અને હિતધારકોની સહભાગિતાથી માન્ય કરાયેલ.

(D) રાજકીય પ્રાધાન્ય અને સંસ્થાગત સુમેળ જાળવતા નિર્ણય.

11. ન્યૂ પબ્લિક મેનેજમેન્ટ (NPM) નું કેન્દ્રીય તત્વ કયું છે?

(A) પ્રક્રિયાત્મક અનુસરણ સુનિશ્ચિત કરવા માટે બ્યુરોક્રેટિક હિયરાર્કીને મજબૂત બનાવવું.

(B) જાહેર સેવાઓનું સંપૂર્ણ ખાનગીકરણ કરીને રાજકીય જવાબદારીને બદલી નાખવી.

(C) બજારલક્ષી મિકેનિઝમ્સ અને મેનેજરિયલ કાર્યક્ષમતાને જાહેર વહીવટમાં સામેલ કરવી.

(D) કાર્યકારી તત્વોમાં કોઈ ફેરફાર કર્યા વિના જાહેર ક્ષેત્રનું કદ ઘટાડવું.

12. નવા જાહેર વ્યવસ્થાપન (NPM) સુધારાઓના મુખ્ય સાધનોમાંનું એક કયું છે?

(A) વિભાગીય કામગીરી પર મંત્રીમંડળની દેખરેખનો વિસ્તાર.

(B) કામગીરી માપન (Performance Measurement) અને સેવા બેન્ચમાર્કિંગ પ્રણાલીઓનો પ્રારંભ.

(C) વરિષ્ઠ અધિકારીઓ પાસેથી નિર્ણય લેવાની સત્તા પાછી ખેંચી લેવી.

(D) કર્મચારી નીતિમાં નવીનતા કરતાં વરિષ્ઠતા પર ભાર મૂકવો.

13. નીચેમાંથી કયું નવા જાહેર વ્યવસ્થાપન (New Public Management – NPM) ના દાર્શનિક આધારને શ્રેષ્ઠ રીતે રજૂ કરે છે?

(A) પ્રક્રિયાગત તર્કસંગતતા પર નિયો–વેબેરિયન ભાર

(B) કાર્યક્ષમતા અને જવાબદારીની હિમાયત કરતી જાહેર પસંદગી સિદ્ધાંત (Public Choice Theory) અને મેનેજરિયલિઝમ (Managerialism)

(C) વિશેષજ્ઞતા, સત્તા અને માલિકીની ભૂમિકાને પ્રોત્સાહિત કરતો સરળ–ઔપચારિકવાદ (Neo-formalism)

(D) અમલદારશાહી નિયંત્રણ અને માલિકીના માર્ક્સવાદી વિશ્લેષણ

14. નવા જાહેર વ્યવસ્થાપન (NPM) માં "સ્ટીયરિંગ રાધર ધેન રોઇંગ" (steering rather than rowing) શબ્દ શું સૂચવે છે?

(A) સેવા વિતરણમાં સરકારે એકાધિકાર (મોનોપોલી) જાળવી રાખવો જોઈએ.

(B) સરકારે સીધી સેવાઓ પૂરી પાડવા કરતાં માર્ગદર્શન, નીતિનિર્ધારણ અને સક્ષમતા (enabling) પર વધુ ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું જોઈએ.

(C) જાહેર પ્રબંધકોએ દરેક સૂક્ષ્મ સ્તરના કાર્ય પર નિયંત્રણ રાખવું જોઈએ.

(D) સંચાલકોએ હિયરાર્કિકલ નિયંત્રણ કરતાં નવીનતાને પ્રાધાન્ય આપવું જોઈએ.

15. Post-NPM (New Public Management) અથવા Governance Approach, NPM થી કેવી રીતે અલગ પડે છે?

(A) નિર્ણય પ્રક્રિયામાં રાજ્યના એકાધિકારને મજબૂત બનાવે છે.

(B) બજાર આધારિત મોડલ્સથી આગળ જઈ નેટવર્ક સહકાર, ભાગીદારી અને સહ–ઉત્પાદન (co-production) પર ભાર મૂકે છે.

(C) જવાબદારીના તમામ સ્વરૂપોનું અસ્વીકાર કરે છે.

(D) પરંપરાગત બ્યુરોક્રેટિક સંરચનાઓ તરફ પાછું વળી જાય છે.

16. NPM (New Public Management) સિદ્ધાંતો સાથે સૌથી વધુ સુસંગત મેનેજેરિયલ ક્ષમતા કઈ છે?
   (A) કડક પ્રક્રિયાગત મેન્યુઅલના પાલન પર ભાર મૂકવો.
   (B) નવીનતા, પ્રતિનિયુક્તિ (delegation) અને માપી શકાય તેવા પરિણામો દ્વારા કાર્યક્ષમતા વધારવાની ક્ષમતા.
   (C) પરિણામોને અવગણીને મંત્રાલયના આદેશોનુ કડક પાલન કરવું.
   (D) પારદર્શિતાની જગ્યાએ ગુપ્તતા અને આંતરિક નિયંત્રણ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું.

17. ભારતીય પરિસ્થિતિમાં ભ્રષ્ટાચાર માત્ર નબળી કાયદા અમલવારીના કારણે જ ચાલતો નથી, કારણ કે:
   (A) વહીવટી તંત્રમાં નૈતિક સંવેદનશીલતા અને મૂલ્ય આધારિત તાલીમ પૂરતી સંસ્થાકૃત નથી.
   (B) લોકપાલ અને લોકાયુક્તા તમામ ભ્રષ્ટાચારના કેસો પર સંપૂર્ણ નિયંત્રણ રાખે છે.
   (C) નાગરિકો વહીવટી દેખરેખમાં ભાગ લેતા નથી, કારણ કે અધિકારીઓને કાનૂની રોગ-પ્રતિરોધ (immunity) આપવામાં આવી છે.
   (D) દેખરેખ સંસ્થાઓ ભારતીય બ્યુરોક્રેટિક માળખામાં સંપૂર્ણપણે ગેરહાજર છે.

18. નૈતિક શાસન, લોકશાહીને મજબૂત બનાવે છે કારણ કે:
   1. તે જાહેર સંસ્થાઓ પર નાગરિકોના વિશ્વાસને વધારે છે.
   2. તે વહીવટી કાર્યક્ષમતાને નુકસાન કર્યા વિના જવાબદારી સુનિશ્ચિત કરે છે.
   3. તે ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિઓની વૈકલ્પિક (discretionary) સત્તામાં ઘટાડો કરે છે.
   નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો:
   (A) 1 અને 2 માત્ર
   (B) 2 અને 3 માત્ર
   (C) 1 અને 3 માત્ર
   (D) 1, 2 અને 3

19. HR જોખમ વ્યવસ્થાપનમાં, આકારણી (Assessment) તબક્કાનું મુખ્ય લક્ષ્ય શું હોય છે?
   (A) જોખમોની માત્રા નક્કી કરીને, અસર અને સંભાવ્યતા (impact and likelihood) પર આધારિત ઓળખાયેલા જોખમોને પ્રાથમિકતા આપવી.
   (B) સંસ્થાકીય મૂલ્યોને બાહ્ય હિતધારકો સુધી સંચાર કરવો.
   (C) કાર્યકારી નુકસાન (operational losses) માટે વીમા કવરેજની વાટાઘાટ કરવી.
   (D) કર્મચારીઓની સહાઈ વધારવા માટે જોબ રિવિઝન યોજનાઓ તૈયાર કરવી.

20. માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપનમાં (HRM) જોખમ-સારવાર યોજના (risk-treatment plan) ના મુખ્ય ઉદ્દેશ શું હોય છે?
   નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય પસંદ કરો:
   (A) એવા પગલાંઓ લેવા જે કર્મચારીઓ સાથે સંકળાયેલા જોખમોની સંભાવના ઘટાડે.
   (B) કર્મચારીઓની વિવિધતા (variability) ઘટાડવા માટે HR ફંડ્સમાં રોકાણ કરવું.
   (C) સમગ્ર સંગઠનમાં આંતરિક HR નીતિ સમીક્ષાઓની આવૃત્તિ વધારવી.
   (D) સ્ટાફિંગ વ્યવસ્થાઓમાં આઉટસોર્સિંગ અથવા અસ્થાયી કર્મચારીઓ તરફ સ્વિચ કરવું.

21. સંગઠનની ગવર્નન્સ પ્રક્રિયામાં ભાવાત્મક બુદ્ધિમત્તા (EI) નું મુખ્ય યોગદાન શું છે?

(A) માત્ર નિયમો અને પ્રક્રિયાઓનું પાલન વધારવું.

(B) નેતાઓમાં સ્વજ્ઞાન, સહાનુભૂતિ અને સંબંધ સંચાલન ક્ષમતાઓ વધારીને પારદર્શક અને નૈતિક ગવર્નન્સ મજબૂત બનાવવું.

(C) ગવર્નન્સમાંથી તમામ ભાવનાત્મક પરિબળોને દૂર કરવું.

(D) ઔપચારિક નિયંત્રણોને ઘટાડીને માત્ર ભાવનાત્મક નિર્ણયોને પ્રોત્સાહિત કરવું.

22. એક જાહેર હોસ્પિટલ ઓવરલોડ ઘટાડવા, શિફ્ટ પેટર્નનો ડર અને જડતા (loss of flexibility) ઘટાડવા માટે તેની શિફ્ટ-ફાળવણીની પદ્ધતિ બદલે છે. મેનેજમેન્ટ સ્ટાફ સાથે પ્રતિભાવની ગોઠવણો (feedback arrangements) નું આયોજન કરે છે અને સૂચનો સ્વીકારે છે. પ્રતિકારનું સંચાલન કરવા માટે ઉપયોગમાં લેવાતી મુખ્ય વ્યૂહરચના કઈ છે?

(A) નિર્ણય લેવામાં સહભાગિતાને પ્રાથમિકતા આપવી.

(B) ભાવનાત્મક જોડાણ ટાળવું.

(C) તાત્કાલિક શિક્ષાત્મક કાર્યવાહી (punitive action) કરવી.

(D) રેન્ડમ શિફ્ટ સોંપણી

23. મહેસૂલ વિભાગ દસ્તાવેજો માટે ઈ-ફાઇલિંગ સિસ્ટમ અપનાવવાની યોજના બનાવી રહ્યો છે. કર્મચારીઓ વ્યક્ત કરે છે કે નવા સિસ્ટમને કારણે કાર્યભાર વધશે, તેથી વિભાગ સંપૂર્ણ અમલ કરતા પહેલા માત્ર એક શાખામાં ટ્રાયલ આધારિત અમલ કરવા ઇચ્છે છે. નીચેમાંથી કયો વિકલ્પ આ પરિવર્તન અભિગમને શ્રેષ્ઠ રીતે દર્શાવે છે?

(A) હાલની પ્રક્રિયામાં ફેરફાર કર્યા વિના વ્યક્તિગત સ્તરે બદલાવ કરવો

(B) ઓછા પરામર્શ સાથે તાત્કાલિક સમગ્ર સિસ્ટમમાં બદલાવ અમલમાં મૂકવો

(C) લેગસી સિસ્ટમોને સંપૂર્ણપણે દૂર કર્યા પછી nationwide સંપૂર્ણ અમલ કરવો

(D) વિસ્તરણ કરતા પહેલા સધ્ધરતા તપાસવા માટે મર્યાદિત / પાઈલટ રોલઆઉટ કરવો

24. વિધાન (A) : પરફોર્મન્સ ઑડિટ કોઈ યોજનાની આર્થિકતા, કાર્યક્ષમતા અને પ્રભાવકારિતાનું સર્વાંગી મૂલ્યાંકન કરે છે.

કારણ (R) : પરફોર્મન્સ ઑડિટનું કાર્ય માત્ર નાણાકીય હિસાબોની ચોકસાઈ તપાસવા સુધી મર્યાદિત રહે છે.

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) (A) અને (R) બંને સાચા છે અને (R), (A) ની સાચી સમજૂતી આપે છે.

(B) (A) અને (R) બંને સાચા છે, પરંતુ (R), (A) ની સાચી સમજૂતી આપતું નથી.

(C) (A) સાચું છે, પરંતુ (R) ખોટું છે.

(D) (A) ખોટું છે, પરંતુ (R) સાચું છે.

25. જોખમ ઘટાડવાની પ્રક્રિયા (Risk Mitigation) કઈ રીતે વધુ ઉપયોગી છે?

1. વીમા - સંભવિત નુકસાનથી નાણાકીય સુરક્ષા આપે છે.
2. હેજિંગ - બજાર ભાવના ઉતાર-ચઢાવથી બચાવે છે.
3. વિવિધતા- રોકાણો વિવિધ ક્ષેત્રોમાં વિપરીત કરી જોખમ ઘટાડે છે.
4. કર્મચારીઓને ઘટાડીને ખર્ચ ઘટાડવો.

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) ફક્ત 1 અને 4
(B) ફક્ત 1, 2 અને 4
(C) ફક્ત 1, 3 અને 4
(D) ફક્ત 1, 2 અને 3

26. નીચે આપેલા વિધાન (A) અને કારણ (R) ધ્યાને લો:

વિધાન (A) : તક ખર્ચ (Opportunity Cost) નો સિદ્ધાંત નાણાકીય સંસાધન ફાળવણીમાં નિર્ણાયક છે.

કારણ (R) : એક પ્રવૃત્તિમાં ઉપયોગમાં લેવાયેલ દરેક સંસાધન, બીજી પ્રવૃત્તિમાં તેના ઉપયોગને જતો કરવાનું સૂચિત કરે છે.

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) (A) અને (R) બંને સાચા છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે.
(B) (A) અને (R) બંને સાચા છે પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી.
(C) (A) સાચું, (R) ખોટું.
(D) (A) ખોટું, (R) સાચું.

27. એક કંપની 500 મિલી સેનિટાઇઝરની બોટલોનું ઉત્પાદન કરે છે અને તેને હોસ્પિટલોને "માત્ર સંસ્થાકીય પુરવઠા માટે - છૂટક વેચાણ માટે નહીં" તેમ કહીને વેચે છે. કાર્ટન પર MRP અથવા ગ્રાહક વિગતોનું કોઈ નિશાન નથી. લીગલ મેટ્રોલોજી (પેકેજ્ડ કોમોડિટીઝ) નિયમો, 2017 હેઠળ કયું નિવેદન સાચું છે? નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) ઉત્પાદકે કાયદાનું ઉલ્લંઘન કર્યું છે કારણ કે MRP ની ઘોષણા તમામ છૂટક-સ્તરના પેકેજો માટે ફરજિયાત છે.
(B) સંસ્થાકીય ગ્રાહકો માટે મુક્તિ છે, અને છૂટક ઘોષણાઓ ફરજિયાત નથી.
(C) મુક્તિ માત્ર ત્યારે જ લાગુ પડે છે જો ખરીદનાર સરકારી હોસ્પિટલ હોય.
(D) કાર્ટન પર તમામ ઘોષણાઓ હોવી આવશ્યક છે કારણ કે તેમાં છૂટક-સ્તરની બોટલો છે.

28. આરોગ્ય અને શિક્ષણ જેવા વિભાગોમાં સરકાર દ્વારા HR એનાલિટિક્સનો સ્વીકાર મુખ્યત્વે કયા અભિગમને સમર્થન આપે છે?

(A) વાસ્તવિક સમયના ઉપયોગના આધારે માનવ સંસાધન આયોજન અને સ્ટાફિંગ વિકસાવવું.
(B) માત્ર વરિષ્ઠતા ધોરણોના આધારે કર્મચારીઓની નિમણૂક કરવી.
(C) કાર્યક્ષમતા સંબંધિત માહિતી વિના સ્વચાલિત બદલી પ્રક્રિયાનો ઉપયોગ કરવો.
(D) સેવાભારની પરવા કર્યા વિના તમામ જિલ્લાઓમાં કર્મચારીઓનું સમાન વિતરણ કરવું.

29. આઇઝનહાવર મેટ્રિક્સ (Eisenhower Matrix) પ્રશાસકોને કઈ રીતે મદદ કરે છે?
(A) સમયના નાણાકીય મૂલ્યની ગણતરી કરવી.
(B) કાર્યોને તેમની તાત્કાલિકતા અને મહત્વના આધારે વર્ગીકૃત કરી, પ્રાથમિકતા નક્કી કરવા અને સોંપણી (ડેલિગેશન) માટે માર્ગદર્શન આપવું.
(C) પ્રત્યેક પ્રશાસકીય ફાઈલ પર લાગતા સરેરાશ સમયગાળાનું મૂલ્યાંકન કરવું.
(D) ઓવરટાઇમ મારફતે કાર્યભાર ક્ષમતા વધારવી.

30. વહીવટમાં કાર્યભારનું સંતુલન મુખ્યત્વે શાની પર આધાર રાખે છે?
(A) કુશળતાને ધ્યાનમાં લીધા વિના બધા કર્મચારીઓમાં કામનું સમાન વિતરણ.
(B) તાકીદ, મહત્વ અને ગૌણ કર્મચારીઓની યોગ્યતાના આધારે કાર્યોનું વિતરણ.
(C) દબાણ ઘટાડવા માટે પહેલા ઓછી પ્રાથમિકતાવાળા કાર્યો પૂર્ણ કરવા.
(D) બધી નાની પ્રવૃત્તિઓ પર સતત દેખરેખ સુનિશ્ચિત કરવી.

31. નીચેનામાંથી નૈતિક શાસનનો મૂળભૂત અર્થ શો છે?
(A) પરિણામોને ધ્યાનમાં લીધા વિના બધા કાનૂની નિયમોનું કડક પાલન કરવું
(B) જાહેર નિર્ણય લેવામાં નૈતિક મૂલ્યો, પારદર્શિતા અને જવાબદારીનું સંકલન કરવું
(C) લીક (Leak) અટકાવવા માટે સરકારી કાર્યમાં ગુપ્તતા સુનિશ્ચિત કરવી
(D) બાહ્ય નિરીક્ષકોને નૈતિકતા સોંપવી

32. લોકપાલ અને લોકાયુક્ત વિશે નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:
1. લોકપાલ પાસે કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારના અધિકારીઓ બંને પર અધિકારક્ષેત્ર છે.
2. લોકાયુક્ત જાહેર સેવકો સામે ભ્રષ્ટાચારની ફરિયાદોની તપાસ કરવા માટે રાજ્ય સ્તરે કાર્ય કરે છે.
3. લોકપાલ અને લોકાયુક્ત કાયદો 2013માં ઘડવામાં આવ્યો હતો.
4. વડાપ્રધાન લોકપાલના અધિકારક્ષેત્રમાંથી સંપૂર્ણપણે મુક્ત છે.
ઉપર પૈકી કયાં વિધાનો સાચાં છે?
(A) ફક્ત 1 અને 2
(B) ફક્ત 2 અને 3
(C) ફક્ત 1, 2 અને 3
(D) 1, 2, 3 અને 4

33. શાસનમાં નૈતિક નેતૃત્વ અંગે નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:
1. નૈતિક નેતૃત્વ મુખ્યત્વે કાયદા અને નિયમોનું પાલન સુનિશ્ચિત કરવા વિશે છે.
2. તેમાં વ્યક્તિગત પ્રામાણિકતા અને નૈતિક હિંમત દ્વારા ઉદાહરણ સ્થાપિત કરવાનો સમાવેશ થાય છે.
3. તેને જાહેર હિતમાં ગુપ્તતા સાથે પારદર્શિતાનું સંતુલન જરૂરી છે.
ઉપર પૈકી કયું/કયાં વિધાન/વિધાનો સાચું/સાચાં છે?
(A) ફક્ત 1
(B) ફક્ત 1 અને 2
(C) ફક્ત 2 અને 3
(D) 1, 2 અને 3

34. નૈતિક શાસનના સંદર્ભમાં નૈતિક નિર્ણય લેવાની ક્ષમતા શાના દ્વારા શ્રેષ્ઠ રીતે વધે છે?
(A) કોડિફાઇડ (Codified) આચાર નિયમો અને વહીવટી પૂર્વધારણાઓનું સતત અમલીકરણ કરીને
(B) પરિણામો પ્રાપ્ત કરવા માટે લવચિક નૈતિક ધોરણો સાથે રાજકીય આવશ્યકતાઓને સંતુલિત કરીને
(C) જાહેર હિત, ન્યાય અને પ્રામાણિકતાના મૂલ્યો સાથે તર્કસંગત મૂલ્યાંકનનું સંકલન કરીને
(D) નૈતિક જવાબદારી, ઉપર તરફ સોંપવી, જેથી હિયરાર્કીકલ જવાબદારી કેળવાય

35. નીચે આપેલાં વિધાન અને કારણ ધ્યાને લો:
વિધાન (A) : શાસનમાં નૈતિક નિર્ણય લેવા માટે નૈતિક ચુકાદા સાથે નિયમ પાલનનું સંતુલન જરૂરી છે.
કારણ (R) : કારણ કે બધી નૈતિક દ્વિધાઓ ફક્ત કાયદા દ્વારા ઉકેલી શકાતી નથી.
નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
(A) બંને (A) અને (R) સાચાં છે, અને (R) એ (A) ને યોગ્ય રીતે સમજાવે છે.
(B) બંને (A) અને (R) સાચાં છે, પરંતુ (R) એ (A) ને સમજાવતું નથી.
(C) (A) સાચું, (R) ખોટું
(D) (A) ખોટું, (R) સાચું

36. નવપરિવર્તન પ્રક્રિયાના કયા તબક્કામાં સંપૂર્ણ અમલીકરણ પહેલાં મર્યાદિત પાયે નવા વહીવટી વિચારોનું પરીક્ષણ કરવાનો સમાવેશ થાય છે?
(A) પ્રસાર
(B) પાયલોટ પ્રયોગ
(C) વિચારધારા
(D) સંસ્થાકીયકરણ

37. જાહેર વહીવટમાં નવીનતા માટે નીચેનામાંથી કયો મુખ્ય અવરોધ છે?
(A) વિભાગો પર રાજકીય નિયંત્રણનો અભાવ
(B) પરિવર્તનનો પ્રતિકાર અને કઠોર અમલદારશાહી માળખાં
(C) સરકારી પ્રોજેક્ટ્સ પ્રત્યે નાગરિકની મર્યાદિત અજ્ઞાનતા
(D) જવાબદારી વિના વધારાનું (Surplus) ભંડોળ

38. સામાન્ય વ્યવસ્થાપનમાં જોખમ નિવારણ મુખ્યત્વે શાના પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે?
(A) નવીન ટેકનોલોજીમાં રોકાણ ટાળવું.
(B) સમસ્યાઓ ઊભી થાય તે પહેલાં નબળાઈઓને સક્રિયપણે ઘટાડવી.
(C) ઘટનાઓ બન્યા પછી જોખમોનું દસ્તાવેજીકરણ.
(D) ફક્ત માનવ સંસાધન (માનવ સંસાધન (HR))ને જવાબદારી સોંપવી.

39. છુપા માનવ સંસાધન (માનવ સંસાધન (HR)) જોખમોને ઓળખવામાં નીચેનામાંથી કયું સૌથી વધુ મદદરૂપ થાય છે?
(A) તાલીમ કલાકો વધારવા
(B) કર્મચારી સંતોષ-સર્વેક્ષણો હાથ ધરવા
(C) ભરતી લક્ષ્યાંકોમાં વધારો કરવો
(D) કામગીરી પુરસ્કાર/પ્રોત્સાહનો આપવા.

40. વારંવાર કૌશલ્ય મેળ (Skill Mismatch) ખાતી ન હોય તેવી કંપનીએ કઈ જોખમ નિવારણ વ્યૂહરચનાને પ્રાથમિકતા આપવી જોઈએ?

(A) પસંદગીના માપદંડોમાં ઘટાડો કરવો

(B) અનૌપચારિક રેફરલ્સ વધારવા

(C) ઇન્ડક્શન સમયગાળો ઘટાડવો

(D) યોગ્યતા-આધારિત ભરતીમાં વધારો

41. નીચેનામાંથી કયું ગુણાત્મક માનવ સંસાધન (HR) જોખમ મૂલ્યાંકનનું શ્રેષ્ઠ વર્ણન કરે છે?

(A) દરેક ઓળખાયેલા જોખમને સંખ્યાત્મક સ્કોર્સ સોંપવા

(B) વ્યક્તિલક્ષી નિર્ણયનો ઉપયોગ કરીને જોખમની તીવ્રતાનો અંદાજ કાઢવો

(C) કાર્યબળ જોખમો માટે વીમા જવાબદારીની ગણતરી કરવી

(D) આંકડાકીય મોડેલિંગનો ઉપયોગ કરીને જોખમની આગાહી કરવી

42. જ્યારે જોખમ ઓછી સંભાવના ધરાવે છે પરંતુ ઉચ્ચ અસર દર્શાવે છે, ત્યારે નીચેનામાંથી સૌથી યોગ્ય અભિગમ કયો છે?

(A) વ્યૂહાત્મક આકસ્મિક સ્થાપત્ય વિકસાવવું અને તૂટક તૂટક દેખરેખ રાખવી

(B) સ્થિતિસ્થાપક રોકાણો કરતાં ખર્ચ-ઘટાડા પ્રતિભાવોને પ્રાથમિકતા આપવી

(C) ઓછી સંભાવનાને કારણે ઓપરેશનલ ટીમોને મર્યાદિત દેખરેખ સોંપવી

(D) જોખમને સ્વીકારતી વખતે મુખ્યત્વે વધુ સંભવિત જોખમો તરફ સંસાધનોની ફાળવણી કરવી

43. સંગઠનાત્મક વિલીનીકરણ પછી કર્મચારીઓના ટર્નઓવરમાં અચાનક વધારો એ માનવ સંસાધન (HR) જોખમની કઈ શ્રેણીનું શ્રેષ્ઠ પ્રતિનિધિત્વ કરે છે?

(A) વ્યૂહાત્મક એકીકરણ જોખમ

(B) બજાર જોખમ

(C) અનુપાલન (Compliance) જોખમ

(D) ક્રેડિટ એક્સપોઝર જોખમ

44. નીચેનામાંથી કયું જોખમ નિવારણને માનવ સંસાધન (HR) નીતિમાં સૌથી અસરકારક રીતે સમાવિષ્ટ કરે છે?

(A) એકંદર સંતોષ સ્તરને માપવા માટે સમયાંતરે કર્મચારી પ્રતિસાદ સર્વેક્ષણો સ્થાપિત કરવા.

(B) કર્મચારીની ભાવનાનું નિરીક્ષણ કરતા અને disengagement અથવા ટર્નઓવર જોખમના પ્રારંભિક સંકેતો શોધી કાઢતા આગાહીત્મક વિશ્લેષણાત્મક સાધનોને એમ્બેડ કરવા.

(C) વર્તણૂકીય અનિશ્ચિતતા ઘટાડવા માટે કડક શિસ્ત નીતિઓ રજૂ કરવી.

(D) માનવ સંસાધન (HR) નિયમોનું પાલન સુનિશ્ચિત કરવા માટે ત્રિમાસિક પાલન સમીક્ષાઓ ફરજિયાત કરવી.

45. કાર્યસ્થળે સલામતીના જોખમને ઘટાડવા માટે સૌથી યોગ્ય નિવારક પદ્ધતિ કઈ છે?

(A) જોખમ-વિશિષ્ટ મૂલ્યાંકનના આધારે માળખાગત નિયંત્રણો ગોઠવવા.

(B) સંવેદનશીલ કર્મચારીઓને બિન-કાર્યકારી કાર્યો ફરીથી સોંપવા.

(C) પીક શિફ્ટ દરમિયાન પાલન અધિકારીઓની હાજરીમાં વધારો કરવો.

(D) અસુરક્ષિત વર્તનને નિરુત્સાહિત કરવા માટે કામગીરી બોનસમાં સુધારો.

46. કંપની કાર્યબળના વલણોનું વિશ્લેષણ કરવા માટે ડિજિટલ સાધનોમાં રોકાણ કરે છે અને બર્નઆઉટ જોખમના પ્રારંભિક સૂચકાંકો શોધે છે. નીચેનામાંથી કયું, તે શ્રેષ્ઠ રીતે દર્શાવે છે?

(A) પ્રતિક્રિયાશીલ જોખમ રિપોર્ટિંગ

(B) આગાહીયુક્ત HR જોખમ-ઓળખ

(C) ફક્ત કાનૂની જવાબદારીમાં ઘટાડો

(D) કર્મચારીઓના તણાવનું સંપૂર્ણ નિવારણ

47. હાઇબ્રિડ વર્ક મોડેલ્સ (Hybrid work models)ને કારણે કોર્પોરેશન અનૌપચારિક જ્ઞાન વહેંચણીમાં ઘટાડો નોંધે છે, નીચેનામાંથી કયું ઘટાડવું સૌથી યોગ્ય રહેશે?

(A) વર્ચ્યુઅલ સહયોગ પ્લેટફોર્મ દૂર કરવા.

(B) માળખાગત જ્ઞાન-ટ્રાન્સફર કાર્યક્રમોનો ઉપયોગ કરવો.

(C) ઓન બોર્ડિંગ સમયગાળો ઘટાડવો.

(D) ક્રોસ-ફંક્શનલ પ્રોજેક્ટ્સમાં ઘટાડો.

48. જાહેર વહીવટમાં, ભાવનાત્મક બુદ્ધિનું સૌથી મહત્વપૂર્ણ યોગદાન એ છે કે તે _____

(A) હિસ્સેદારોની લાગણીને ધ્યાનમાં લીધા વિના ઝડપી દસ્તાવેજ પ્રક્રિયાને સરળ બનાવે છે.

(B) નિર્ણયોને કેન્દ્રિય બનાવીને આંતરવિભાગીય સંકલનની જરૂરિયાત ઘટાડે છે.

(C) પરિસ્થિતિગત માંગણીઓ સાથે ભાવનાત્મક ડેટાને એકીકૃત કરીને અનુકૂલનશીલ નિર્ણય લેવાનું સમર્થન કરે છે.

(D) પ્રક્રિયાગત જવાબદારી કરતાં વ્યક્તિગત સંબંધને પ્રાથમિકતા આપે છે.

49. નીચેનામાંથી કયામાં ભાવનાત્મક બુદ્ધિમત્તા શ્રેષ્ઠ રીતે દર્શાવવામાં આવે છે જે નિયમિત વ્યવસ્થાપક કૌશલ્ય ઉપરાંત શાસન પરિણામોમાં સુધારો કરે છે?

(A) એક અમલદાર ફાઇલની ગતિ સુધારવા માટે સમયમર્યાદા લાગુ કરે છે.

(B) એક કલેક્ટર હાકલપટ્ટી દરમિયાન વધતી જતી ઘટનાઓને રોકવા માટે વાતચીતના સ્વર(Tone)માં ફેરફાર કરે છે.

(C) એક સુપરવાઇઝર વરિષ્ઠતાના આધારે કારકુની કાર્યો ફાળવે છે.

(D) એક વિભાગ સમયપત્રકનું નિરીક્ષણ કરવા માટે ડિજિટલ ટ્રેકિંગ ડેશબોર્ડ અપનાવે છે.

50. સંવેદનશીલ કલ્યાણ યોજનાના અમલીકરણ દરમિયાન લાભાર્થીઓમાં અવિશ્વાસ ઉભો થયો છે. ત્યાં ભાવનાત્મક બુદ્ધિમત્તાના ઉપયોગ અંગે નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:

1. લાભાર્થીની ભાવનાત્મક ચિંતાઓને દૂર કરવા માટે વાતચીતને ફરીથી ગોઠવવાથી વિશ્વાસ પેદા કરવામાં મદદ મળી શકે છે.
2. અંતર્ગત લાગણીઓને સમજવા માટે હિસ્સેદારો સાથે જોડાવાથી પ્રતિકાર ઘટાડવામાં મદદ મળે છે.
3. અમલીકરણને વેગ આપવા માટે પ્રતિસાદ પદ્ધતિઓને ઘટાડવાથી સ્પષ્ટતા દ્વારા માન્યતા વધે છે.

ઉપર પૈકી કયાં વિધાનો સાચાં છે?

(A) ફક્ત 1 અને 2 (B) ફક્ત 2 અને 3
(C) ફક્ત 1 અને 3 (D) 1, 2 અને 3

51. સરકારી સેવા વિતરણમાં નવીનતાને સામેલ કરવા અંગે નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:

1. વ્યાપક સ્વીકાર પહેલાં નાના પાયે નવા ઉકેલોનું પાયલોટિંગ કરવાથી શક્યતા અને નાગરિક સ્વીકૃતિનું મૂલ્યાંકન કરવામાં મદદ મળે છે.
2. જાહેર સેવાઓમાં નવીનતા ત્યારે જ અસરકારક બને છે જ્યારે નવી સિસ્ટમો રજૂ કરવામાં આવે તે પહેલાં જૂની સિસ્ટમોને સંપૂર્ણપણે દૂર કરવામાં આવે છે.
3. ક્રોસ-ડિપાર્ટમેન્ટ સહયોગ વિવિધ કુશળતા અને સંસાધન સેતુને જોડીને નવીનતાને વધારે છે.

ઉપર પૈકી કયાં વિધાનો સાચાં છે?

(A) ફક્ત 1 અને 2 (B) ફક્ત 1 અને 3
(C) ફક્ત 2 અને 3 (D) 1, 2 અને 3

52. નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:

1. સરકારમાં નવીનતા પ્રયોગશાળાઓ પૂર્ણ-સ્તરે રોલઆઉટ પહેલાં નવા વહીવટી મોડેલોનું પરીક્ષણ કરવામાં મદદ કરે છે.
2. જાહેર-ખાનગી ભાગીદારી સેવા વિતરણમાં નવીનતા માટે અપ્રસ્તુત છે.
3. માહિતીની સુલભતામાં સુધારો કરીને ઓપન-ડેટા પ્લેટફોર્મ નવીનતાને ઉદ્દીપ્ત (stimulate) કરી શકે છે.

ઉપર પૈકી કયાં વિધાનો સાચાં છે?

(A) ફક્ત 1 અને 3 (B) ફક્ત 1 અને 2
(C) ફક્ત 2 અને 3 (D) 1, 2 અને 3

53. નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:

1. પ્રક્રિયા પુનઃડિઝાઇન વિના ફક્ત ડિજિટાઇઝેશન જ વધુ સારી સેવા વિતરણ સુનિશ્ચિત કરતું નથી.
2. નવીનતા અમલમાં મૂકવા માટે સંસ્થાકીય લક્ષ્યો અને નાગરિક જરૂરિયાતો સાથે ગોઠવણીની જરૂર છે
3. ટૂંકા ગાળાના રાજકીય ચક્ર હંમેશા લાંબા ગાળાના નવીનતા રોકાણને ટેકો આપે છે.

ઉપર પૈકી કયાં વિધાનો સાચાં છે?

(A) ફક્ત 1 અને 2 (B) ફક્ત 2 અને 3
(C) ફક્ત 1 અને 3 (D) 1, 2 અને 3

54. તાલીમ એકાદમી જૂથ-આધારિત શિક્ષણ તરફ વળે છે. વરિષ્ઠ પ્રશિક્ષકો શંકાશીલ છે. ડિરેક્ટર પરિવર્તનની જરૂરિયાત સમજાવે છે અને સહાયક સામગ્રી પૂરી પાડે છે. આ પરિવર્તનના પ્રયાસમાં ડિરેક્ટરની નીચેનામાંથી મુખ્ય વ્યૂહરચના કઈ છે?

(A) પરિવર્તનનો હેતુ સ્પષ્ટ કરવો અને માર્ગદર્શન આપવું.

(B) દરેક પ્રશિક્ષકને હસ્તક્ષેપ વિના તેમની પોતાની પદ્ધતિઓને અનુસરવાની મંજૂરી આપવી.

(C) તેમની પ્રસ્તુતા સમજાવ્યા વિના નવા મોડ્યુલ રજૂ કરવા.

(D) વર્ગખંડમાં શિક્ષણને સંપૂર્ણપણે સ્વચાલિત સામગ્રી વિતરણ સાથે બદલવું.

55. એક કાર્યસ્થળ જે જાતીય સતામણી નિવારણ (POSH) પાલનનો દાવો કરે છે પરંતુ સજાગતા (Awareness sessions) અને પારદર્શક ફરિયાદ પ્રક્રિયાઓનો અભાવ ધરાવે છે તેને શ્રેષ્ઠ રીતે નીચેનામાંથી કયું વર્ણવે છે?

(A) કાયદાકીય રીતે સુસંગત પરંતુ નૈતિક રીતે ખામીયુક્ત

(B) નાની કાનૂની ભૂલો છતાં નૈતિક રીતે પ્રગતિશીલ

(C) નૈતિક અને કાનૂની જવાબદારીઓ બંનેનું પાલન

(D) અતિશય નિયમનકારી અને અમલદારશાહી

56. જો કોઈ સંસ્થામાં ઉત્તમ નીતિઓ હોય પરંતુ વારંવાર ઉત્પીડનની ફરિયાદો હોય, તો તેનું સૌથી સંભવિત કારણ કયું છે?

(A) લેખિત આચારસંહિતાનો અભાવ

(B) નબળું અમલીકરણ અને નબળું નૈતિક નેતૃત્વ

(C) વધુ પડતું કર્મચારી સશક્તિકરણ

(D) ઘણા બધા બાહ્ય ઓડિટ

57. કાર્યસ્થળ પર થતી હેરાનગતિ અટકાવવા માટે સૌથી અસરકારક લાંબા ગાળાની વ્યૂહરચના કઈ છે?

(A) ઘટનાઓ બન્યા પછી કડક સજા લાગુ કરવી.

(B) સતત જાગૃતિ કાર્યક્રમો દ્વારા સમર્થિત પારદર્શક, આદરયુક્ત માહોલ બનાવવો.

(C) કર્મચારીઓ અને ઉપરી અધિકારીઓ વચ્ચે શૂન્ય-પ્રત્યાયન (Zero-communication) નીતિ જાળવવી.

(D) ફરિયાદનું સંચાલન બાહ્ય એજન્સીઓને સોંપવું

58. મોટા સંગઠનોમાં નવીનતા માટે એક મુખ્ય અવરોધ "માળખાકીય જડતા" છે. જેનો અર્થ છે ________.

(A) નવી તકનિકોનો ઝડપી સ્વીકાર જે દિનચર્યાઓને અસ્થિર બનાવે છે.

(B) સ્થાપિત પ્રણાલીઓ અને પ્રક્રિયાઓ પરિવર્તનનો પ્રતિકાર કરે છે.

(C) અનિયંત્રિત પ્રયોગો તરફ દોરી જતી વધુ પડતી કર્મચારી સ્વાયત્તતા.

(D) સતત નવીનતાને ટેકો આપતી સંસ્થાકીય પ્રાથમિકતાઓને બદલવી.

59. સરકારી બજેટ રચના અને કોર્પોરેટ બજેટ રચના વચ્ચેનો પ્રાથમિક તફાવત નીચેનામાંથી શામાં રહેલો છે?

(A) ખર્ચનો અંદાજ કાઢવાની પદ્ધતિ

(B) બજેટ તૈયાર કરવામાં આવે તે સમયગાળો

(C) નફાના મહત્તમકરણ વિરુદ્ધ સામાજિક કલ્યાણ ઉદ્દેશ્યો પર ભાર.

(D) આવકના સ્રોતોમાં પરિવર્તનક્ષમતાનું પ્રમાણ

60. નીચેનામાંથી કયા વહીવટી વ્યવહારમાં નાણાકીય શિસ્તને સૌથી સચોટ રીતે વ્યાખ્યાયિત કરે છે?

(A) બધા કિસ્સાઓમાં શક્ય તેટલો ઓછો ખર્ચ પ્રાપ્ત કરવો.

(B) સ્થાપિત બજેટ નિયંત્રણોનું પાલન કરવું, પારદર્શિતા સુનિશ્ચિત કરવી અને ભંડોળનો દુરુપયોગ અટકાવવો.

(C) અમલદારશાહી વિલંબ ઘટાડવા માટે તમામ નાણાકીય નિર્ણયોનું કેન્દ્રીકરણ કરવું.

(D) વિભાગીય સ્વાયત્તતા જાળવવા માટે ઓડિટ ટાળવું.

61. જ્યારે કોઈ વિભાગ પુનઃવિનિયોગ મંજૂરી વિના તેની મંજૂર મર્યાદાથી વધુ ખર્ચ કરે છે, ત્યારે તે મુખ્યત્વે શાનું ઉલ્લંઘન કરે છે?

(A) બજેટ સ્થિતિસ્થાપકતાનો સિદ્ધાંત

(B) લેપ્સનો નિયમ (નાણાકીય વર્ષ પૂરું થતાં ન ખર્ચ થયેલ અનુદાન બીજા નાણાકીય વર્ષમાં વાપરી શકાતું નથી) તે નિયમ

(C) નાણાકીય શિસ્ત અને કાયદાકીય નિયંત્રણ

(D) કામગીરી-આધારિત બજેટ

62. જાહેર બજેટના સંદર્ભમાં "શૂન્ય-આધારિત બજેટ" (Zero-based budgeting) નીચેનામાંથી શાને સુનિશ્ચિત કરવામાં મદદ કરે છે?

(A) અગાઉની ફાળવણીની આપમેળે પુનઃશરૂઆત

(B) દરેક નાણાકીય વર્ષની શરૂઆતથી જ દરેક ખર્ચની વસ્તુનું સમર્થન

(C) ફક્ત મૂડી-સઘન પ્રોજેક્ટ્સને પ્રાથમિકતા

(D) શેષ આયોજન દ્વારા બજેટ સંતુલન

63. નીચેનામાંથી કયું બજેટ પ્રાથમિકતાનું શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શન કરે છે?

(A) ઓછા પ્રદર્શન કરતા પરંતુ રાજકીય રીતે સંવેદનશીલ ક્ષેત્રોને વધુ ભંડોળ ફાળવવું.

(B) મર્યાદિત સંસાધનોને ઉચ્ચ અસરવાળા જાહેર માલ અને આવશ્યક સેવાઓ તરફ વાળવા.

(C) કર્મચારીઓના પગારમાં ઘટાડો કરીને વહીવટી ખર્ચ ઘટાડવો.

(D) સરળતા માટે બધી યોજનાઓમાં સમાન રીતે ખર્ચ કરવો.

64. નીચે આપેલા વિધાન અને કારણ ધ્યાને લો:

વિધાન (A): બજેટ અમલીકરણ દરમિયાન કડક નાણાકીય શિસ્ત જાળવવાથી વધુ નાણાકીય સ્થિરતા અને જાહેર સંસાધનોનો કાર્યક્ષમ ઉપયોગ સુનિશ્ચિત થાય છે.

કારણ (R): કારણ કે નાણાકીય શિસ્ત વહીવટકર્તાઓને પૂર્વ મંજૂરી વિના વિભાગોમાં લવચીક રીતે ભંડોળ ફરીથી ફાળવવાની મંજૂરી આપે છે, ઉપલબ્ધ સંસાધનોનો મહત્તમ ઉપયોગ સુનિશ્ચિત કરે છે.

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે.

(B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી.

(C) (A) સાચું છે, પરંતુ (R) ખોટું છે.

(D) (A) અને (R) બંને ખોટાં છે.

65. નીચે આપેલા વિધાન અને કારણ ધ્યાને લો:

વિધાન (A): રાજકોષીય ખાધ હંમેશા બિનઆરોગ્યપ્રદ અર્થતંત્ર દર્શાવે છે.

કારણ (R): રાજકોષીય ખાધ વધારે છે તે દર્શાવે છે કે સરકાર બેજવાબદારીપૂર્વક ખર્ચ કરી રહી છે.

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, અને (R) યોગ્ય રીતે (A) ને સમજાવે છે.

(B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, પરંતુ (R) યોગ્ય રીતે (A) ને સમજાવતું નથી.

(C) (A) સાચું છે, પરંતુ (R) ખોટું છે.

(D) (A) ખોટું છે, પરંતુ (R) પણ ખોટું છે.

66. નીચે આપેલા વિધાન અને કારણ ધ્યાને લો:

વિધાન (A): રાજકોષીય ખાધ લક્ષ્યો અંગેના સરકારી નિર્ણયો રાજકોષીય જવાબદારી અને બજેટ વ્યવસ્થાપન (FRBM) અધિનિયમ દ્વારા પ્રભાવિત થાય છે.

કારણ (R): FRBM અધિનિયમ કાયદેસર રીતે સરકારને રાજકોષીય શિસ્ત જાળવવા માટે બંધનકર્તા છે.

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, અને (R) યોગ્ય રીતે (A) ને સમજાવે છે.

(B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, પરંતુ (R) યોગ્ય રીતે (A) ને સમજાવતું નથી.

(C) (A) સાચું છે, પરંતુ (R) ખોટું છે.

(D) (A) ખોટું છે, પરંતુ (R) પણ ખોટું છે.

67. સરકાર નિકાલજોગ આવક વધારવા માટે વ્યક્તિગત આવકવેરાના દર ઘટાડે છે. આ કયા પ્રકારના રાજકોષીય નીતિના માપદંડનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે?

(A) સંકોચનકારી રાજકોષીય નીતિ

(B) વિસ્તરણકારી રાજકોષીય નીતિ

(C) તટસ્થ રાજકોષીય નીતિ

(D) સ્વચાલિત સ્થિરીકરણ

68. નીચે આપેલા વિધાન અને કારણ ધ્યાને લો:

વિધાન (A): રાજકોષીય જવાબદારી અને બજેટ વ્યવસ્થાપન (FRBM) અધિનિયમ ભારતમાં રાજકોષીય ખાધને સંપૂર્ણ રીતે નાબૂદ કરે છે.

કારણ (R): FRBM અધિનિયમનો ઉદ્દેશ શૂન્ય-ખાધ નીતિને બદલે રાજકોષીય પારદર્શિતા અને શિસ્તને પ્રોત્સાહન આપવાનો છે.

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, અને (R) યોગ્ય રીતે (A) ને સમજાવે છે.

(B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, પરંતુ (R) યોગ્ય રીતે (A) ને સમજાવતું નથી.

(C) (A) ખોટું છે, પરંતુ (R) સાચું છે.

(D) (A) અને (R) બંને ખોટાં છે.

69. નીચે આપેલા વિધાન અને કારણ ધ્યાને લો:

વિધાન (A): આત્મનિર્ભર ભારત અભિયાન એકંદર માંગને પુનર્જીવિત કરવા માટે ચક્રીય પગલાં તરીકે ડિઝાઇન કરવામાં આવ્યું હતું.

કારણ (R): ચક્રીય રાજકોષીય નીતિઓ તેજી દરમિયાન ખર્ચને વિસ્તૃત કરે છે અને મંદી દરમિયાન તેને સંકોચન કરે છે.

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે.

(B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી.

(C) (A) સાચું છે, પરંતુ (R) ખોટું છે.

(D) (A) ખોટું છે, પરંતુ (R) સાચું છે.

70. નાણાકીય જવાબદારી અને બજેટ વ્યવસ્થાપન (FRBM) માળખા હેઠળ દેવાનું ટકાઉપણું અંગેનું વિશ્લેષણ નીચેનામાંથી મુખ્યત્વે શાનું મૂલ્યાંકન કરે છે?

(A) રાજકોષીય ખાધ વિદેશી ઋણ દ્વારા પૂરી કરવામાં આવે છે.

(B) દેવા-થી-જીડીપી ગુણોત્તર સમય જતાં વ્યવસ્થાપિત રહે છે.

(C) બજેટની ખાધ ચાલુ ખાતાના બેલેન્સ સમાન હોય છે.

(D) જાહેર દેવું ખાનગી રોકાણમાં રૂપાંતરિત થાય છે.

71. નીચે આપેલા વિધાન અને કારણ ધ્યાને લો:

વિધાન (A): મંદી દરમિયાન રાજકોષીય ઉત્તેજનાના અમલીકરણ માટે નાણાકીય સત્તાવાળાઓ સાથે સંકલનની જરૂર છે.

કારણ (R): નાણાકીય સહાય વિના, રાજકોષીય ખર્ચમાં વધારો વ્યાજ દરમાં વધારા તરફ દોરી શકે છે.

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, અને (R) યોગ્ય રીતે (A) ને સમજાવે છે.

(B) (A) અને (R) બંને સાચા છે, પરંતુ (R) યોગ્ય રીતે (A) ને સમજાવતું નથી.

(C) (A) સાચું છે, (R) ખોટું છે.

(D) (A) ખોટું છે, (R) સાચું છે.

72. 1991 પછી કયા વારંવાર આવતા પડકારનો સામનો કરવા માટે રાજકોષીય જવાબદારી અને બજેટ વ્યવસ્થાપન (FRBM) અધિનિયમ 2003 સંસ્થાકીય પ્રતિભાવ હતો?

(A) ઔદ્યોગિક મંદી

(B) રાજકોષીય અનુશાસનહીનતા અને વધતું જાહેર દેવું

(C) વધુ પડતો વિનિમય દર

(D) કૃષિ ઉત્પાદનમાં ઘટાડો

73. ગતિશીલ રાજકોષીય વ્યવસ્થાપનમાં ભારત માટે ૨૦૨૦ પછીની રાજકોષીય નીતિનો પડકાર નીચેનામાંથી કયો છે?

(A) સંપૂર્ણપણે RBI દ્વારા સીધા ધિરાણ તરફ સ્થળાંતર કરવું.

(B) દેવાનું ટકાઉપણું અને ફુગાવા નિયંત્રણ સાથે રાજકોષીય વિસ્તરણને સંતુલિત કરવું.

(C) મર્યાદા વિના ખાધ ખર્ચમાં વધારો કરવો.

(D) રૂપિયાને ફરીથી ડોલર સાથે જોડી દેવો.

74. ભારતમાં આર્થિક કટોકટી દરમિયાન મેક્રો-ફિસ્કલ સંકલન સુનિશ્ચિત કરવામાં નીચેનામાંથી કઈ સંસ્થા સૌથી મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે?

(A) નીતિ આયોગ.

(B) નાણા આયોગ.

(C) ભારતીય રિઝર્વ બેંક

(D) નાણા મંત્રાલય (આર્થિક બાબતોનો વિભાગ)

75. ભારત સરકાર દ્વારા રજૂ કરાયેલ જાહેર નાણાકીય વ્યવસ્થાપન પ્રણાલી (PFMS) નો ઉદ્દેશ્ય નીચેનામાંથી કયો છે?

(A) ભંડોળના પ્રવાહ અને ખર્ચના પરિણામોના વાસ્તવિક સમયનું ટ્રેકિંગ અને સમાધાન પૂરું પાડવું.

(B) પરંપરાગત ખર્ચ ઓડિટ પ્રક્રિયાઓને બદલવી.

(C) કર આવક ડેટાબેઝ તરીકે કાર્ય કરવું.

(D) શેરબજારના વ્યવહારોનું નિયમન કરવું.

76. નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:

1. આંતરિક ઓડિટ આંતરિક નિયંત્રણોને મજબૂત બનાવીને નિવારક કાર્ય કરે છે.

2. તે નાણાકીય વર્ષના અંતે ફક્ત એક જ વાર હાથ ધરવામાં આવે છે.

3. તે નાણાકીય નુકસાનમાં ફેરવાય તે પહેલાં બિનકાર્યક્ષમતા શોધવામાં મદદ કરે છે.

4. તે CAG હેઠળ બાહ્ય ઓડિટને બદલે છે.

ઉપર પૈકી કયાં વિધાનો સાચાં છે?

(A) ફક્ત 1 અને 3

(B) ફક્ત 2 અને 4

(C) 1, 2 અને 3

(D) ફક્ત 1 અને 4

77. નીચે આપેલા વિધાન અને કારણ ધ્યાને લો:
વિધાન (A): નિયમિત આંતરિક અને બાહ્ય ઓડિટ નાણાકીય શિસ્તમાં વધારો કરે છે.
કારણ (R): તે દંડનો ભય પેદા કરે છે, જે આપમેળે બિનકાર્યક્ષમતાને દૂર કરે છે.
નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
(A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, અને (R) (A) ને સમજાવે છે.
(B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, પરંતુ (R) (A) ને સમજાવતું નથી.
(C) (A) સાચું છે, પરંતુ (R) ખોટું છે.
(D) (A) ખોટું છે, પરંતુ (R) સાચું છે.

78. નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:
1. નાણાકીય ઓડિટ ખર્ચની ચોકસાઈ અને કાયદેસરતા તપાસે છે.
2. કામગીરી ઓડિટ કાર્યક્ષમતા અને અર્થતંત્રની તપાસ કરે છે.
3. પ્રોપ્રાઇટી ઓડિટ વાજબીતા અને જાહેર હિતની સમીક્ષા કરે છે.
ઉપર પૈકી કયાં વિધાનો સાચાં છે?
(A) ફક્ત 1 અને 2
(B) ફક્ત 2 અને 3
(C) 1, 2 અને 3
(D) ફક્ત 1 અને 3

79. નીચે આપેલા વિધાન અને કારણ ધ્યાને લો:
વિધાન (A): જવાબદારી એકાઉન્ટિંગ સંસ્થાને ખર્ચ કેન્દ્રોમાં વિભાજીત કરે છે.
કારણ (R): આ પ્રમાણભૂત ખર્ચમાંથી વિચલનો માટે જવાબદાર વ્યક્તિઓને ઓળખવામાં મદદ કરે છે.
નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
(A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, અને (R) (A) ને સમજાવે છે.
(B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, પરંતુ (R) (A) ને સમજાવતું નથી.
(C) (A) સાચું છે, પરંતુ (R) ખોટું છે.
(D) (A) અને (R) બંને ખોટાં છે.

80. નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:
1. પારદર્શિતા ખાતરી કરે છે કે રાજકોષીય ડેટા સમયસર, સચોટ અને જાહેર જનતા માટે સુલભ સ્વરૂપમાં જાહેર કરવામાં આવે.
2. જવાબદારી ખાતરી કરે છે કે અધિકારીઓ નાણાકીય નિર્ણયો અને કામગીરીના પરિણામો માટે જવાબદાર છે.
3. જ્યારે પારદર્શિતા અને જવાબદારી બંને એકબીજાને મજબૂત બનાવે છે, ત્યારે પારદર્શિતા જવાબદારી માટે જરૂરી છે પરંતુ પૂરતી શરત નથી.
ઉપર પૈકી કયાં વિધાનો સાચાં છે?
(A) ફક્ત 1 અને 2
(B) 1, 2 અને 3
(C) ફક્ત 2 અને 3
(D) 1 અને 3

81. નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:

1. બજેટિંગ એ નાણાકીય અને નીતિગત બંને સાધન છે.

2. કામગીરી બજેટિંગ સંસાધન ફાળવણીને માપી શકાય તેવા પરિણામો સાથે જોડે છે.

3. વિભાગોને ભંડોળ વિતરિત થયા પછી રાજકોષીય જવાબદારી સમાપ્ત થાય છે.

ઉપર પૈકી કયાં વિધાનો સાચાં છે?

(A) ફક્ત 1 અને 2
(B) ફક્ત 2 અને 3
(C) ફક્ત 1 અને 3
(D) 1, 2 અને 3

82. એક સરકારી વિભાગે તાકીદનો હવાલો આપીને માળખાગત સુવિધા પ્રવૃત્તિ પર ખર્ચ શરૂ કર્યો, પરંતુ સક્ષમ અધિકારી પાસેથી નાણાકીય મંજૂરી મેળવ્યા પહેલાં જ આવું કર્યું. જાહેર નાણાકીય નિયંત્રણના કયા મૂળભૂત ધોરણનો ભંગ કરવામાં આવ્યો છે?

(A) પ્રતિબદ્ધતાઓ કરવામાં આવે તે પહેલાં ખર્ચ મંજૂર થાય તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે પૂર્વ અધિકૃતતાની જરૂરિયાત.

(B) પ્રદર્શન બજેટિંગનો સિદ્ધાંત, જે ભંડોળને માપી શકાય તેવા પરિણામો સાથે જોડે છે.

(C) યોજનાઓમાં ભંડોળના સમાન વિતરણને નિયંત્રિત કરતા પ્રમાણસર ફાળવણીનો નિયમ.

(D) ઓડિટ દેખરેખના ધોરણ, જે પૂર્ણ થયા પછી જ ખર્ચની સમીક્ષા કરે છે.

83. વહીવટમાં બજેટ નિયંત્રણ વિશે નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:

1. તે ખાતરી કરે છે કે ખર્ચ-નીતિ ઉદ્દેશ્યો સાથે સુસંગત છે.

2. તે રાજકોષીય ખાધને સંપૂર્ણ રીતે દૂર કરવાની ખાતરી આપે છે.

3. તેમાં ખર્ચ પહેલાની મંજૂરી અને ખર્ચ પછીની ઓડિટ બંનેનો સમાવેશ થાય છે.

4. તે કામગીરી મૂલ્યાંકનનો વિકલ્પ લઈ શકે છે.

ઉપર પૈકી કયાં વિધાનો સાચાં છે?

(A) ફક્ત 1 અને 3
(B) ફક્ત 2 અને 4
(C) ફક્ત 1, 2 અને 3
(D) ફક્ત 1 અને 4

84. performance budgeting વિશે નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:

1. તે નાણાકીય ફાળવણીને માપી શકાય તેવા પરિણામો સાથે જોડે છે.

2. પ્રક્રિયાઓને અવગણીને તે સંપૂર્ણપણે આઉટપુટ-આધારિત છે.

3. તે વહીવટી નિર્ણય લેવામાં જવાબદારી વધારે છે.

4. તે કોઈપણ ડેટા વિશ્લેષણ સિસ્ટમ વિના અસરકારક રીતે કાર્ય કરી શકે છે.

ઉપર પૈકી કયાં વિધાનો સાચાં છે?

(A) ફક્ત 1 અને 3
(B) ફક્ત 2 અને 4
(C) ફક્ત 1, 2 અને 3
(D) ફક્ત 2

85. જાહેર ખર્ચ વ્યવસ્થાપનના વિશે નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:
1. અર્થતંત્રનો સિદ્ધાંત આપેલ ઉત્પાદન માટે ઓછામાં ઓછો ખર્ચ સુનિશ્ચિત કરે છે.
2. કાર્યક્ષમતાનો સિદ્ધાંત સંસાધનોમાંથી મહત્તમ ઉત્પાદન મેળવવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે.
3. અસરકારકતાનો સિદ્ધાંત ખર્ચને ઇચ્છિત પરિણામોની સિદ્ધિ સાથે જોડે છે.
4. ત્રણેય સિદ્ધાંતો પરસ્પર વિશિષ્ટ છે.
ઉપર પૈકી કયું/કયાં વિધાન/વિધાનો સાચું/સાચાં છે?
(A) ફક્ત 2 અને 4
(B) ફક્ત 1 અને 3
(C) ફક્ત 4
(D) ફક્ત 1, 2 અને 3

86. નાણાકીય વહીવટમાં ઓડિટ સંસ્થાઓની ભૂમિકા વિશે નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:
1. ઓડિટ નાણાકીય નિયંત્રણમાં નિવારક અને સુધારાત્મક પદ્ધતિ બંને તરીકે કાર્ય કરે છે.
2. CAG નું ઓડિટ ફક્ત નિયમિતતા અને કાયદેસરતા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે, કામગીરી અથવા અર્થતંત્ર પર નહીં.
3. કામગીરી ઓડિટ મૂલ્યાંકન કરે છે કે સંસાધનોનો ઉપયોગ ઇચ્છિત પરિણામો માટે કાર્યક્ષમ રીતે થાય છે કે નહીં.
ઉપર પૈકી કયું/કયાં વિધાન/વિધાનો સાચું/સાચાં છે?
(A) ફક્ત 1 અને 3
(B) ફક્ત 1 અને 2
(C) ફક્ત 2 અને 3
(D) ફક્ત 2

87. શાસન(Governance)માં ઓડિટ અસરકારકતા વિશે નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:
1. ઓડિટના તારણો વહીવટી સુધારા તરફ દોરી જાય છે જ્યારે તાત્કાલિક કાર્યવાહી કરવામાં આવે છે.
2. ઓડિટની અસરકારકતા ફક્ત રિપોર્ટ સબમિશન પર નહીં, પરંતુ ફોલો-અપ કાર્યવાહી પર આધારિત છે.
3. ઓડિટ સંસ્થાઓને નાણાકીય દંડ લાદવાનો સીધો અધિકાર છે.
ઉપર પૈકી કયું/કયાં વિધાન/વિધાનો સાચું/સાચાં છે?
(A) ફક્ત 1 અને 2
(B) ફક્ત 1 અને 3
(C) ફક્ત 2 અને 3
(D) ફક્ત 2

88. જાહેર વહીવટમાં દુર્લભ નાણાકીય સંસાધનોની કાર્યક્ષમ ફાળવણીનો શો અર્થ છે?
(A) ખર્ચના નિર્ણયોમાં વહીવટી સ્વાયત્તતા મહત્તમ કરવી.
(B) ખર્ચાયેલા સંસાધનના એકમ દીઠ સૌથી વધુ સામાજિક લાભ પ્રાપ્ત કરવો.
(C) બધા વિભાગોમાં સંસાધનોનું સમાન વિતરણ સુનિશ્ચિત કરવું.
(D) પ્રાથમિકતા વિના નાણાકીય તટસ્થતા જાળવી રાખવી.

89. શૂન્ય-આધારિત બજેટ સંસાધન ફાળવણીમાં કાર્યક્ષમતા વધારે છે કારણ કે:
(A) તે ધારે છે કે બધી પ્રવૃત્તિઓ દર વર્ષે શૂન્ય ખર્ચના આધારથી શરૂ થાય છે.
(B) તે કામગીરીને ધ્યાનમાં લીધા વિના ચાલુ કાર્યક્રમોને પ્રાથમિકતા આપે છે.
(C) તે પ્રોજેક્ટ્સ વચ્ચે ખર્ચ-લાભની તુલના ટાળે છે.
(D) તે ઐતિહાસિક ખર્ચ વલણોને અનુસરે છે.

90. નીચે આપેલા વિધાન અને કારણ ધ્યાને લો:
વિધાન (A): વિકેન્દ્રિત રાજકોષીય પ્રણાલીઓ સંસાધન ફાળવણીમાં કાર્યક્ષમતામાં સુધારો કરી શકે છે.
કારણ (R): સ્થાનિક સરકારો સ્થાનિક પસંદગીઓ અને જરૂરિયાતો વિશે શ્રેષ્ઠ માહિતી ધરાવે છે.
નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
(A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, અને (R) (A) ને સમજાવે છે.
(B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, પરંતુ (R) (A) ને સમજાવતું નથી.
(C) (A) સાચું છે, પરંતુ (R) ખોટું છે.
(D) (A) ખોટું છે, પરંતુ (R) સાચું છે.

91. સહાયકતાના સિદ્ધાંત હેઠળ, નાણાકીય સંસાધનોની ફાળવણી ક્યાં કરવી જોઈએ?
(A) શક્ય તેટલા ઉચ્ચતમ વહીવટી સ્તરે
(B) સરકારના સૌથી નીચલા સક્ષમ સ્તર સુધી
(C) કેન્દ્રીય રીતે એકરૂપતા સુનિશ્ચિત કરવા માટે
(D) નાણાકીય પ્રભુત્વના નિયમ અનુસાર

92. સંસાધનોની અછતનો સામનો કરી રહેલા અર્થતંત્રમાં વપરાશ ખર્ચ કરતાં માળખાગત રોકાણને પ્રાથમિકતા આપવાથી મુખ્યત્વે નીચેનામાંથી શાના તરફ દોરી જાય છે?
(A) ઉત્પાદકતા પર કાયમી અસર વિના ખર્ચમાં કામચલાઉ વધારો
(B) ભવિષ્યની ઉત્પાદન ક્ષમતામાં કોઈ ફેરફાર વિના રોજગારમાં વધારો
(C) મર્યાદિત માંગ ઉત્તેજના (Stimulus) સાથે ટૂંકા ગાળાના નાણાકીય બોજ
(D) લાંબા ગાળાની ઉત્પાદક ક્ષમતા અને ટકાઉ આર્થિક વૃદ્ધિને મજબૂત બનાવવી

93. કાર્યક્ષમ સંસાધન ફાળવણીના સંદર્ભમાં નાણાકીય જગ્યાનો નીચેનામાંથી કયો સંદર્ભ આપે છે?
(A) બજેટનો બિનખર્ચિત ભાગ જેને આકસ્મિક અનામત તરફ વાળી શકાય છે.
(B) નાણાકીય વર્ષમાં કુલ ખર્ચ અને મહેસૂલ સંગ્રહ વચ્ચેનો નજીવો તફાવત.
(C) નાણાકીય ટકાઉપણાને જોખમમાં મૂક્યા વિના વધારાના ખર્ચ અથવા પુનઃવિનિમય માટે જગ્યા બનાવવાની સરકારની ક્ષમતા.
(D) ખાધ ધિરાણ હેતુઓ માટે કેન્દ્રીય બેંક દ્વારા જાળવવામાં આવેલ પ્રવાહિતા બફર

94. સંગઠનાત્મક નવીનતાના સંદર્ભમાં "સેન્ડબોક્સ વાતાવરણ" (“sandbox environment”) મુખ્યત્વે શા માટે વપરાય છે?
(A) પૂર્ણ-પાયે અમલીકરણ પહેલાં નિયંત્રિત સેટિંગમાં નવી નીતિઓ અથવા તકનીકોનું પરીક્ષણ કરવા.
(B) કાર્યસ્થળના મનોબળને વધારવા માટે મનોરંજનની જગ્યાઓ પ્રદાન કરવા.
(C) ફરજિયાત કર્મચારી ઓરિએન્ટેશન કાર્યક્રમોનું સંચાલન કરવા.
(D) કાર્યકારી જોખમોને રોકવા માટે પ્રયોગોને પ્રતિબંધિત કરવા.

95. સંસાધનની ફાળવણી (Resource allocation) માં Opportunity cost કેમ મહત્વપૂર્ણ છે?

(A) ફક્ત ખર્ચ અને ખર્ચના આંકડા જાણવા માટે ઉપયોગી છે.

(B) વૈકલ્પિક વિકલ્પોમાંથી કયો લાભ ગુમાવી રહ્યા છીએ તે સમજવા માટે મદદરૂપ છે.

(C) કર્મચારીઓની પસંદગી અને ભરતી પ્રક્રિયામાં ઉપયોગી છે.

(D) માત્ર બજેટ આયોજન અને નાણાકીય આયોજનમાં સહાયક છે.

96. 2025-26ના કેન્દ્રીય બજેટમાં કેન્દ્ર સરકારે ₹11.11 ટ્રિલિયનનો મૂડી ખર્ચ લક્ષ્યાંક ફાળવ્યો હતો. જે GDPના આશરે 3.4% જેટલો છે. સંસાધન ફાળવણી માટે તેના અર્થઘટનનું શ્રેષ્ઠ વર્ણન નીચેનામાંથી કયું કરે છે?

(A) તે માળખાગત રોકાણના ખર્ચે ટૂંકા ગાળાના વપરાશને પ્રાથમિકતા આપે છે.

(B) તે જાહેર નાણાંમાં મૂડીથી મહેસૂલ ખર્ચ તરફના પરિવર્તનને પ્રતિબિંબિત કરે છે.

(C) તે તાત્કાલિક ખર્ચને બદલે લાંબા ગાળાની ઉત્પાદક ક્ષમતા તરફ મર્યાદિત સંસાધનોના વ્યૂહાત્મક ફાળવણીને દર્શાવે છે.

(D) તે ખાધ ઘટાડવા માટે મૂડી ખર્ચને મર્યાદિત કરીને નાણાકીય સંકોચન સૂચવે છે.

97. તાજેતરના અહેવાલમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે કે ભારતને 2030 સુધી આબોહવા સંબંધિત પગલાં અને સ્થિતિસ્થાપકતા નિર્માણ માટે વાર્ષિક અંદાજે $160 – $288 બિલિયનની જરૂર પડશે. ભારતની સંસાધન ફાળવણી વ્યૂહરચના માટે તે મુખ્યત્વે કયો પડકાર ઉભો કરે છે?

(A) શહેરી માળખાગત સુવિધાઓ અને ગ્રામીણ કલ્યાણ ખર્ચ વચ્ચે વેપાર-બંધનો

(B) આબોહવા લક્ષ્યોને પૂર્ણ કરવા માટે સંરક્ષણમાંથી ભંડોળ દૂર કરવાની જરૂરિયાતનો

(C) તાત્કાલિક વિકાસ જરૂરિયાતો અને લાંબા ગાળાના ટકાઉપણું લક્ષ્યો વચ્ચે મર્યાદિત નાણાકીય સંસાધનોની ફાળવણીનો

(D) સ્થાનિક ખર્ચ કરતાં વિદેશી સહાયને પ્રાથમિકતા આપવાનો

98. તાજેતરના ડેટા અનુસાર કેન્દ્રએ 2025-26 માટે રાજ્યોને કરવેરા સોંપણી વધારીને લગભગ ₹14.2 ટ્રિલિયન કરી છે, જે પાછલા વર્ષ કરતાં 11% વધુ છે. આંતર-સરકારી સંસાધન ફાળવણીના સંદર્ભમાં તે વલણ શું સૂચવે છે?

(A) કેન્દ્ર સ્તરે નાણાકીય નિયંત્રણનું કેન્દ્રીકરણ.

(B) રાજ્ય-સ્તરના મૂડી ખર્ચમાં સંભવિત ભીડ/અવ્યવસ્થા.

(C) રાજ્યોની નાણાકીય સ્વાયત્તતા અને સ્થાનિક જરૂરિયાતો માટે સંસાધન-પ્રતિભાવમાં વધારો.

(D) માળખાગત સુવિધાઓ માટે ઉધાર લેવાની રાજ્યોની ક્ષમતામાં ઘટાડો.

99. 2024-25ના સમયગાળામાં ભારતમાં ઈ-પ્રોક્યોરમેન્ટ સિસ્ટમ્સ અને સરકારી ઈ-માર્કેટપ્લેસ (GeM)નું વિસ્તરણથી મુખ્યત્વે કઈ રીતે નૈતિક શાસન મજબૂત બનાવે છે?

(A) આંતર-વિભાગીય વિવેકબુદ્ધિને દૂર કરવા માટે નાણા મંત્રાલય હેઠળના તમામ ખરીદી નિર્ણયોનું કેન્દ્રિયકરણ કરવું.

(B) AI-આધારિત સિસ્ટમો દ્વારા વિક્રેતા પસંદગીને સ્વચાલિત કરીને અમલદારશાહી સંડોવણીને સંપૂર્ણપણે ઘટાડવી.

(C) વાસ્તવિક સમયની પારદર્શિતા, પ્રમાણિત પ્રક્રિયાઓ અને જાહેર ઓડિટબિલિટીને પ્રોત્સાહન આપવું, ભાડા-શોધ અને પક્ષપાત માટેનો અવકાશ ઘટાડવો.

(D) સામાજિક ખર્ચ વધારવા માટે ખરીદી નીતિઓને જાહેર ક્ષેત્રના સાહસોની CSR જવાબદારીઓ સાથે જોડવી.

100. નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:

1. સરકારી એકેડેમીમાં કુશળ તાલીમ આપનારાઓની અછત એક નબળાઈ દર્શાવે છે.

2. એડટેક પેઢીઓ સાથે વધતો સહયોગ એક તક દર્શાવે છે.

3. સંસ્થાકીય શિક્ષણમાં વિક્ષેપ પાડતી વારંવાર ટ્રાન્સફર, એક ખતરો રજૂ કરે છે.

ઉપર પૈકી કયાં વિધાનો સાચાં છે?

(A) ફક્ત 1 અને 2
(B) ફક્ત 1 અને 3
(C) ફક્ત 2 અને 3
(D) 1, 2 અને 3

101. નીચે આપેલા વિધાન અને કારણ ધ્યાને લો:

વિધાન (A): SWOT વિશ્લેષણ HR સંચાલકોને ઉભરતા સંસ્થાકીય દબાણો સાથે સંસાધન ક્ષમતાઓને જોડીને સુધારાઓને પ્રાથમિકતા આપવા સક્ષમ બનાવે છે.

કારણ (R): SWOT સંગઠનાત્મક પુનર્ગઠન દ્વારા આંતરિક અને બાહ્ય વાતાવરણને સમાન રીતે નિયંત્રિત કરી શકાય તેવું માને છે.

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) (A) & (R) બંને સાચાં છે; અને (R) એ (A) ને સમજાવે છે.

(B) (A) & (R) બંને સાચાં છે; પરંતુ (R) એ (A) ને સમજાવતું નથી.

(C) (A) સાચું છે, પરંતુ (R) ખોટું છે.

(D) (A) ખોટું છે, પરંતુ (R) સાચું છે.

102. સમય વ્યવસ્થાપન તકનીક તરીકે પ્રતિનિધિમંડળ સૌથી અસરકારક ક્યારે હોય છે?

(A) જ્યારે જવાબદારી વિના કાર્યો સોંપવામાં આવે છે.

(B) જ્યારે જવાબદારીઓ ગૌણ કર્મચારીઓના કૌશલ્ય સમૂહ સાથે મેળ ખાય છે અને ત્યારબાદ કામગીરીનું નિરીક્ષણ કરવામાં આવે છે.

(C) જ્યારે મેનેજર ફક્ત ઘરેડમાં (રોજિંદી) અને તુચ્છ પ્રવૃત્તિઓ જ સોંપે છે.

(D) જ્યારે ગૌણ અધિકારીઓને નિર્ણય લેવાની સ્વાયત્તતાથી બાકાત રાખવામાં આવે છે.

103. ડિજિટલ-એચઆર ટ્રાન્ઝિશનના ઉદાહરણો સાથે SWOT તત્વોને યોગ્ય રીતે જોડતો વિકલ્પ પસંદ કરો:

ક	ખ
a. શક્તિ	1. રાષ્ટ્રીય ડિજિટલ-ગવર્નન્સ મિશન સાથે વધતું સંકલન
b. નબળાઈ	2. વિભાગોમાં મર્યાદિત ડેટા-એકીકરણ
c. તક	3. તૃતીય-પક્ષ ડેટા-સુરક્ષા નિષ્ફળતાઓના વધતા સંપર્કમાં
d. ધમકી	4. ઇન-હાઉસ ટ્રેનર્સ દ્વારા સપોર્ટેડ ઝડપી કૌશલ્ય-અપગ્રેડ ચક્રો

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

	a	b	c	d
(A)	4	2	1	3
(B)	2	4	3	1
(C)	3	1	4	2
(D)	1	2	3	4

104. કલ્યાણ લક્ષ્યાંક માટે સરકાર દ્વારા AI-આધારિત ડેટા એનાલિટિક્સનો ઉપયોગ વહીવટી કાર્યક્ષમતામાં વધારો કરી શકે છે પરંતુ નૈતિક પડકારો પણ ઉભા કરે છે. નીચેનામાંથી કયું શ્રેષ્ઠ રીતે સંતુલિત વહીવટી અભિગમનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે?

(A) ન્યાયીપણામાં ચેડા થાય તો પણ અલ્ગોરિધમિક કાર્યક્ષમતાને મહત્તમ બનાવવી.

(B) અંતિમ નિર્ણયોમાં અલ્ગોરિધમિક પારદર્શિતા, પૂર્વગ્રહ ઓડિટ અને માનવ દેખરેખની ખાતરી કરવી.

(C) વિલંબ ઘટાડવા માટે બધા માનવ અધિકારીઓને AI સાથે બદલવા.

(D) તમામ નિર્ણય લેવાનું ખાનગી ટેક કંપનીઓને આઉટસોર્સિંગ કરવું.

105. બજેટ અને નાણાકીય આયોજનમાં AI અને ડેટા એનાલિટિક્સનું એકીકરણ મુખ્યત્વે કયા વહીવટી સિદ્ધાંતને મજબૂત બનાવે છે?

(A) વિવેકાધીન ખર્ચ.

(B) પુરાવા-આધારિત નિર્ણય લેવા.

(C) રાજકીય તટસ્થતા.

(D) મેન્યુઅલ કંટ્રોલ સિસ્ટમ્સ.

106. શાસન માટે AI નો ઉપયોગ કરવામાં નીચેનામાંથી કયો મુખ્ય નૈતિક પડકાર છે?

(A) કાગળકામમાં ઘટાડો (પેપરવર્ક)

(B) અન્યાયી વહીવટી પરિણામો તરફ દોરી જતાં અલ્ગોરિધમિક પૂર્વગ્રહ

(C) સરકારમાં ટેકનિકલ નિષ્ણાતોનો અભાવ

(D) સ્વયંસંચાલનને કારણે નિર્ણય લેવામાં વિલંબ

 [Contd.

107. નીચે આપેલા વિધાન અને કારણ ધ્યાને લો:
વિધાન (A): AI-સંચાલિત વહીવટી પ્રણાલીઓ માનવ વિવેકબુદ્ધિને ઘટાડીને કાર્યક્ષમતામાં સુધારો કરે છે.
કારણ (R): માનવ વિવેકબુદ્ધિને નાબૂદ કરવાથી આપમેળે ન્યાયી અને નિષ્પક્ષ શાસન તરફ દોરી જાય છે.
(A) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, અને (R) (A) ની સાચી સમજૂતી છે.
(B) (A) અને (R) બંને સાચાં છે, પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી.
(C) (A) સાચું છે, પરંતુ (R) ખોટું છે.
(D) (A) અને (R) બંને ખોટાં છે.

108. નીચેના AI-સક્ષમ શાસન સાધનોને તેમના પ્રાથમિક વહીવટી ઉપયોગ સાથે જોડતો યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો:

ટૂલ્સ	વિગતો
a. કોવીન પ્લેટફોર્મ (CoWIN Platform)	1. જાહેર ફરિયાદ નિવારણ
b. ઉમંગ એપ (UMANG App)	2. આરોગ્ય ડેટા મેનેજમેન્ટ
c. માયગવ પોર્ટલ (MyGov Portal)	3. એકીકૃત નાગરિક સેવા વિતરણ
d. સીપીગ્રામ્સ (CPGRAMS)	4. નીતિનિર્માણમાં નાગરિકોની ભાગીદારી

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

	a	b	c	d
(A)	2	3	4	1
(B)	1	2	3	4
(C)	3	1	2	4
(D)	2	4	3	1

109. તમે એક જિલ્લા વહીવટકર્તા છો જે સામાજિક કલ્યાણ લાભોનું વિતરણ કરવા માટે AI મોડેલનો ઉપયોગ કરે છે. અધૂરા ડિજિટલ રેકોર્ડને કારણે સિસ્ટમ ઘણા ગરીબ પરિવારોને બાકાત રાખે છે. તમારો સૌથી યોગ્ય પ્રતિભાવ શું છે?
(A) સુસંગતતા જાળવવા માટે AI સિસ્ટમ પર સંપૂર્ણ વિશ્વાસ કરવો.
(B) AI મોડેલને ઓવરરાઇડ કરી, ડેટા મેન્યુઅલી ચકાસવા અને ખાતરી કરવી કે લાયક પરિવારો બાકાત ન રહે.
(C) સિસ્ટમ અપગ્રેડ ન થાય ત્યાં સુધી વિતરણમાં વિલંબ કરો.
(D) સમસ્યાની જાણ કરવી પરંતુ જવાબદારી ટાળવા માટે કોઈ પગલાં ન લેવા.

110. નાણા મંત્રાલય કરચોરીના જોખમોની આગાહી કરવા માટે AI-આધારિત ડેટા એનાલિટિક્સનો ઉપયોગ કરવાની યોજના ધરાવે છે. જોકે પ્રારંભિક અહેવાલો દર્શાવે છે કે આ મોડેલ મોટા કોર્પોરેશનો કરતાં નાના વેપારીઓને વધુ વખત નિશાન બનાવે છે, જેના કારણે વિવાદ સર્જાય છે. વહીવટી નૈતિકતાના કયા સિદ્ધાંતને અહીં સૌથી વધુ સીધી રીતે પડકારવામાં આવી રહ્યો છે?
(A) કાર્યક્ષમતા
(B) જવાબદારી
(C) ન્યાયીપણું અને ભેદભાવ ન રાખવો
(D) પ્રતિભાવશીલતા

111. મંત્રાલયોમાં ઈ-ઓફિસ સિસ્ટમ્સ અને ડિજિટલ ડેશબોર્ડનો ઉપયોગ મુખ્યત્વે શાના દ્વારા સંદેશાવ્યવહારને વધારે છે?

(A) શ્રેણીબદ્ધ નિયંત્રણમાં વધારો કરીને

(B) પારદર્શિતા અને માહિતી પ્રવાહમાં સુધારો

(C) અમલદારશાહી ગુપ્તતા જાળવીને

(D) જવાબદારીમાં ઘટાડો કરીને

112. જે મેનેજર કાર્યો માટે જરૂરી સમયને સતત ઓછો આંકે છે તે નીચેનામાંથી શાનો ભોગ બને છે?

(A) આયોજન ભ્રામકતા (Planning fallacy)

(B) પાર્કિન્સનનો નિયમ (Parkinson's Law)

(C) ટેમ્પોરલ કઠોરતા (Temporal rigidity)

(D) એન્કરિંગ પૂર્વગ્રહ (Anchoring Bias)

113. કાર્યભારને સંતુલિત કરવા માટે સૌથી મહત્વપૂર્ણ વ્યવસ્થાપક ક્ષમતા કઈ છે?

(A) દિનચર્યાનું કડક પાલન

(B) પરિસ્થિતિગત સુગમતા સાથે પ્રાથમિકતા આપવાની, સોંપવાની અને સમયપત્રક બનાવવાની ક્ષમતા

(C) નિયંત્રણ માટે બધા કાર્યોનું વ્યક્તિગત રીતે સંચાલન

(D) વિલંબ અટકાવવા માટે ગૌણ અધિકારીઓ તરફથી પ્રતિસાદ ટાળવો

114. તમે બે અઠવાડિયાની સમયમર્યાદા સાથે નીતિ સમીક્ષા ટીમનું નેતૃત્વ કરી રહ્યા છો. અડધી ટીમ બીજા વિભાગના ડેટાની રાહ જોઈ રહી છે, જેના કારણે પ્રગતિમાં વિલંબ થઈ રહ્યો છે. એક તર્કસંગત સમય વ્યવસ્થાપક તરીકે, તમારા માટે નીચેનામાંથી શ્રેષ્ઠ કાર્યવાહી કઈ છે?

(A) ચોકસાઈ સુનિશ્ચિત કરવા માટે રિપોર્ટ આપતાં પહેલાં બધા ડેટા આવે ત્યાં સુધી રાહ જુઓ.

(B) ઉપલબ્ધ ડેટાનો ઉપયોગ કરીને પ્રારંભિક વિશ્લેષણ અને માળખાકીય વિકાસ શરૂ કરવો

(C) વધુ ડેટા જોડાણ સાથે પ્રોજેક્ટને બીજા વિભાગને ફરીથી સોંપવો.

(D) ડિલિવરી ઝડપી બનાવવા માટે આશ્રિત વિભાગ પર જાહેરમાં દબાણ ઊભું કરવું.

115. એક વરિષ્ઠ અધિકારીને લાગે છે કે તેમના કામના દિવસનો 70% ભાગ નિયમિત ઇમેઇલ્સ, ફોન કોલ્સ અને નાની મંજૂરીઓનો જવાબ આપવામાં ખર્ચાય છે, જેના કારણે વ્યૂહાત્મક કાર્ય માટે ઓછો સમય બચે છે. તેને નિવારવા માટે નીચેનામાંથી કઈ પ્રયુક્તિ સૌથી યોગ્ય છે?

(A) બધા કાર્યોને સમાયોજિત કરવા માટે કામના કલાકો વધારવા.

(B) ઉચ્ચ-અસરવાળા 20% કાર્યો ઓળખવા માટે પેરેટો વિશ્લેષણ લાગુ કરવું અને બાકીના કાર્યો સોંપી દેવા.

(C) નિયંત્રણ જાળવવા માટે તાત્કાલિક તમામ સંદેશાવ્યવહારનો જવાબ આપવો.

(D) સમીક્ષા વિના ઓછી-પ્રાથમિકતાવાળા સંદેશાવ્યવહારને નકારવાં.

116. તમે એક ઉચ્ચ-પ્રાથમિકતા પ્રોજેક્ટનું સંચાલન કરી રહ્યા છો અને બે તાત્કાલિક વહીવટી કટોકટી એકસાથે ઊભી થાય છે. તમારી ટીમ દિશા-નિર્દેશની રાહ જુએ છે તો તમારી અસરકારક પ્રાથમિકતા કઈ હશે?

(A) નિયંત્રણ જાળવી રાખવા માટે બંને મુદ્દાઓને વ્યક્તિગત રીતે સંબોધિત કરવા.

(B) પહેલાં કટોકટીનો સામનો કરી અને પ્રોજેક્ટને અનિશ્ચિત સમય માટે મુલતવી રાખવો.

(C) કટોકટી વ્યવસ્થાપન સક્ષમ અધિકારીઓને સોંપવું અને મુખ્ય પ્રોજેક્ટ ચાલુ રાખીને દેખરેખ રાખો.

(D) ફક્ત પ્રોજેક્ટ પર ધ્યાન કેન્દ્રિતકરી અને કટોકટીઓની અવગણના કરવી.

117. એક વિભાગના વડાએ નોંધ્યું છે કે ટીમ સમયસર હોવા છતાં, પ્રોજેક્ટ્સ વારંવાર વિલંબિત થાય છે તો તેનું સંભવિત કારણ કયું હશે?

(A) વ્યક્તિગત સમય શિસ્તનો અભાવ

(B) કાર્ય સમયમર્યાદા, પરસ્પર નિર્ભરતા અને કાર્યપ્રવાહના સમયપત્રક વચ્ચે નબળી ગોઠવણ

(C) અનુભવી ગૌણ કર્મચારીઓને વધુ પડતી સોંપણી

(D) સમય-ટ્રેકિંગ સોફ્ટવેરનો વધુ પડતો ઉપયોગ

118. એક નવો મેનેજર સતત મલ્ટિટાસ્ક કરે છે, મીટિંગ દરમિયાન કોલનો જવાબ આપે છે, રિપોર્ટ્સ તૈયાર કરતી વખતે ઇમેઇલ્સ તપાસે છે, પરંતુ આઉટપુટ ગુણવત્તા ઘટી રહી છે. તમારે શી સલાહ આપવી જોઈએ?

(A) મલ્ટિટાસ્કિંગ ચાલુ રાખો; તે સમય બચાવે છે.

(B) સ્પષ્ટ શરૂઆત અને સમાપ્તિ સાથે એક જ કાર્ય પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવાનો અભ્યાસ કરો.

(C) બધા કાર્યો વ્યક્તિગત રીતે પૂર્ણ કર્યા પછી જ સોંપો.

(D) ગતિ બનાવવા માટે નાના કાર્યોને પહેલાં પ્રાથમિકતા આપો.

119. વહીવટી સમીક્ષામાં એવું જાણવા મળ્યું છે કે નિર્ણય ફાઇલો ઘણીવાર મધ્ય-સ્તરે વિલંબિત થાય છે કારણ કે અધિકારીઓ તેમને સ્પષ્ટ સમયમર્યાદા વિના "પ્રક્રિયા હેઠળ" રાખે છે. સમય વ્યવસ્થાપન સિદ્ધાંતો સાથે કયો સુધારો શ્રેષ્ઠ રીતે સુસંગત છે?

(A) મેન્યુઅલ દેખરેખ વધારવી.

(B) કામગીરી-સંકળાયેલ સમયમર્યાદા અને ટ્રેકિંગ ડેશબોર્ડ રજૂ કરવું.

(C) લવચીકતા માટે ફાઇલ રીટેન્શન મર્યાદા વધારવી.

(D) 60 દિવસ પછી જ વિલંબ માટે લેખિત સમર્થનની જરૂર.

120. એક અધિકારી "ખૂબ વ્યસ્ત" હોવાની ફરિયાદ કરે છે પરંતુ થોડા માપી શકાય તેવા પરિણામો આપે છે આ અંગે ઉપરી અધિકારી તરીકે, તમારું શ્રેષ્ઠ નિદાન કયું છે?

(A) પ્રેરણાનો અભાવ.

(B) ગૌણ અધિકારીઓને વધુ પડતી સોંપણી.

(C) અસ્પષ્ટ નોકરીનું વર્ણન.

(D) બિનઅસરકારક પ્રાથમિકતા અને કાર્યની નબળી રૂપરેખા.

121. નવી જાહેર વ્યવસ્થાપનનો મુખ્ય હેતુ નીચેનામાંથી કયો છે?
   1. કાર્યક્ષમતામાં વધારો
   2. ખાનગીકરણમાં ઘટાડો
   3. લોકસેવામાં ગુણવત્તા સુધારવી
   4. સરકારી નિયમોમાં કડકાઈ
   નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
   (A) ફક્ત 1
   (B) ફક્ત 1, 2 અને 3
   (C) ફક્ત 2 અને 3
   (D) ફક્ત 3 અને 4

122. વહીવટમાં 'Non-Programmed Decision' કોને કહેવાય છે?
   (A) નિયમિત અને વારંવાર આવતા પ્રશ્નો માટેનો નિર્ણય
   (B) અસાધારણ, જટિલ અને નવી પરિસ્થિતિઓ માટેના નિર્ણય
   (C) માત્ર નાણાકીય નિર્ણય
   (D) નાના સ્તરના નિયમિત નિર્ણય

123. વહીવટમાં 'Downward Communication'નાં કયાં દુષ્પરિણામો છે?
   1. એકતરફી નિર્ણય
   2. Miss interpretationની શક્યતા
   3. Employeesની ભાગીદારી વધારવી
   4. Feedbackનો અભાવ
   નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
   (A) ફક્ત 1, 2 અને 3
   (B) ફક્ત 2, 3 અને 4
   (C) ફક્ત 1, 3 અને 4
   (D) ફક્ત 1, 2 અને 4

124. 'New Public Management'નાં મુખ્ય તત્વોમાં કયાં તત્વોનો સમાવેશ થાય છે?
   1. વિકેન્દ્રીકરણ
   2. બ્યુરોક્રેટિક નિયંત્રણ
   3. ખાનગી ક્ષેત્રની તકનિકનો ઉપયોગ
   4. અતિ કેન્દ્રીકરણ
   નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
   (A) ફક્ત 1
   (B) ફક્ત 1 અને 3
   (C) ફક્ત 1 અને 4
   (D) ફક્ત 2 અને 4

125. 'BlockChain Technology' વહીવટમાં કઈ બાબતમાં ઉપયોગી છે?
(A) માહિતી ગોપનીય રાખવામાં
(B) પારદર્શિતા અને અચલ રેકોર્ડમાં
(C) ટેક્સ ઘટાડવામાં
(D) સ્પર્ધા વધારવામાં

126. 'Grapevine Communication' વહીવટમાં કઈ રીતે ઓળખાય છે?
(A) શાસ્ત્રીય હાયરાર્કી આધારિત સંવાદ
(B) લેખિત સંવાદ
(C) અનૌપચારિક સંવાદ
(D) કાયદેસર દસ્તાવેજી સંવાદ

127. ફરિયાદ નિવારણ પ્રણાલીનો સંબંધ કયાં તત્વો સાથે વધુ છે?
1. નૈતિક શાસન
2. વહીવટી નિયંત્રણ
3. નફાકારકતાનો વધારો
4. નાગરિક સંવેદનશીલતા
નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
(A) ફક્ત 1 અને 2
(B) ફક્ત 1 અને 4
(C) ફક્ત 1, 3 અને 4
(D) ફક્ત 1 અને 3

128. સમય વ્યવસ્થાપનમાં 'ABC Analysis'નો ઉપયોગ કઈ રીતે થાય છે?
(A) કામને પ્રાથમિકતા અનુસાર વર્ગીકરણ કરવું
(B) કર્મચારીઓની વેતન શ્રેણી નક્કી કરવી
(C) માહિતી સુરક્ષિત કરવી
(D) શિસ્તબદ્ધ કાર્યવાહી કરવી

129. પ્રશાસક માટે 'Emotional Intelligence' (EI) નો અર્થ શો થાય?
(A) કર્મચારી મનોબળ વધારવા માટે મનોરંજન પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન
(B) ટેકનિકલ કુશળતા અને ડેટા વિશ્લેષણમાં પ્રવીણતા
(C) સંસ્થા સંબંધિત માહિતી ગુપ્ત રાખવાની નૈતિક ફરજ
(D) વ્યક્તિગત અને પારકીય ભાવનાઓને સમજવાની અને નિયંત્રિત કરવાની ક્ષમતા

130. લોક પ્રશાસનનાં બે પાસાં કયાં છે?
(A) રાજકીય તથા કાનૂની
(B) વ્યાવસાયિક તથા શૈક્ષણિક
(C) નીતિ નિર્માણ અને અમલ
(D) કર વસુલાત તથા નફો

131. 'New Public Management'નાં મુખ્ય લક્ષણો કયાં છે?

(A) કાર્યક્ષમતા અને અસરકારકતા પર ભાર

(B) નફો વધારવા પર ભાર

(C) ખાનગી ક્ષેત્ર જેવી પદ્ધતિઓના ઉપયોગ

(D) માત્ર કાયદા અને નિયમોનું પાલન

132. સમય વ્યવસ્થાપનના પરિપ્રેક્ષ્યમાં 'Pareto' સિદ્ધાંત 80/20 નિયમ કઈ બાબત પર પ્રકાશ પાડે છે?

(A) મહત્વપૂર્ણ થોડાં કાર્યો મોટા ભાગના પરિણામો આપે છે.

(B) મોટાભાગનાં કાર્યો સમાન મહત્વ ધરાવે છે.

(C) સમયના સમાન વિતરણથી ઉચ્ચ કાર્યક્ષમતા મળે છે.

(D) નાનાં કાર્યોથી મોટાં પરિણામો ક્યારેય મળતા નથી.

133. નીચે આપેલા સંચારના પ્રકારો અને તેનાં વર્ણનનાં જોડકાંને જોડતો યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો:

ક	ખ
a. Downward	1. સમાન સ્તરના કર્મચારીઓ વચ્ચેનો સંચાર
b. Upward Communication	2. વિવિધ વિભાગો અને સ્તરો વચ્ચેનો સંચાર
c. Horizontal Communication	3. નીચલા કર્મચારીઓ તરફથી ઉચ્ચ અધિકારીઓ સુધીનો સંચાર
d. Diagonal Communication	4. ઉચ્ચ અધિકારીઓ તરફથી નીચલા કર્મચારીઓ સુધીનો સંચાર

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

	a	b	c	d
(A)	1	2	3	4
(B)	3	4	1	2
(C)	4	3	1	2
(D)	2	1	3	4

134. 'New Public Management' વિશે નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:

1. તે કાર્યક્ષમતા અને પરિણામ પર ભાર મૂકે છે.
2. તે પરંપરાગત બ્યુરોક્રસીના મજબૂત સમર્થન માટે છે.
3. તે નાગરિકને ગ્રાહક તરીકે જુએ છે.
4. તે રાજકીય નિયંત્રણ વધારવા માટે છે.
5. તે બજાર આધારિત પદ્ધતિઓને પ્રોત્સાહન આપે છે.
6. તે માત્ર ખાનગી ક્ષેત્ર માટે લાગુ પડે છે.

ઉપર પૈકી કયાં વિધાનો સાચાં છે?

(A) ફક્ત 2, 4 અને 5

(B) ફક્ત 1, 2 અને 3

(C) ફક્ત 1, 3 અને 5

(D) ફક્ત 2, 5 અને 6

[Contd.

135. સરકારના ડીઝીટલ પ્લેટફોર્મ વિશે નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:

1. UMANG એપ દ્વારા પેન્શન અને પી.એફ. જેવી સેવાઓ મળે છે.
2. MCA21 પોર્ટલનો ઉપયોગ ખેડૂત સહાય માટે થાય છે.
3. SPARSH પોર્ટલ પેન્શન વ્યવસ્થાપન માટે છે.
4. Gem પોર્ટલનો ઉપયોગ સરકારી ખરીદી માટે થાય છે.
5. HRMS પોર્ટલ વિદ્યાર્થીઓ માટે છે.
6. Digital Gujarat પોર્ટલ માત્ર ખાનગી કંપનીઓ માટે છે.

ઉપર પૈકી કયાં વિધાનો સાચાં છે?

(A) ફક્ત 1, 5 અને 6
(B) ફક્ત 3, 5 અને 6
(C) ફક્ત 2 અને 5
(D) 1, 3 અને 4

136. વ્યૂહાત્મક નિર્ણય (Strategic Decision) વિશે નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:

1. તે તાત્કાલિક નિર્ણય માટે હોય છે.
2. તે લાંબા ગાળાની દિશા નક્કી કરે છે.
3. તે સંસાધનોના શ્રેષ્ઠ ઉપયોગ માટે હોય છે.
4. તે માત્ર સ્થાનિક કચેરીઓને લાગુ પડે છે.
5. તે જરૂરિયાતને અનુરૂપ આયોજન કરે છે.
6. તે માત્ર ખાનગી ક્ષેત્ર માટે હોય છે.

ઉપર પૈકી કયાં વિધાનો સાચાં છે?

(A) ફક્ત 2, 3 અને 5
(B) ફક્ત 1, 2 અને 6
(C) ફક્ત 4, 5 અને 6
(D) 1, 2 અને 4

137. નીચે આપેલા નિર્ણયોના પ્રકાર અને તેનાં ઉદાહરણનાં જોડકાંને જોડતો યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો:

નિર્ણયનો પ્રકાર	ઉદાહરણ
a. Strategic Decision	1. ઓફિસમાં ચા-પાણીની વ્યવસ્થા
b. Tactical Decision	2. એક કર્મચારીની બદલી કરવી
c. Operational Decision	3. માર્કેટિંગ માટે નવું કેમ્પેઈન શરૂ કરવું
d. Routine Decision	4. Digital India અભિયાન શરૂ કરવું

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

	a	b	c	d
(A)	1	3	4	2
(B)	4	3	2	1
(C)	4	3	1	2
(D)	1	4	3	2

138. નીચે આપેલા નેતૃત્વના પ્રકાર અને તેમની વિશેષતાઓનાં જોડકાંને જોડતો યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો:

નેતૃત્વનો પ્રકાર	વિશેષતા
a. સ્વૈર નેતૃત્વ (Autocratic Leadership)	1. કર્મચારીઓને સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા આપવી
b. લોકશાહી નેતૃત્વ (Democratic Leadership)	2. કર્મચારીઓના કામને મહત્વ આપવું
c. લેસેઝ ફેર નેતૃત્વ (Laisse Faire Leadership)	3. તમામ નિર્ણયો નેતા સ્વયં લે છે
d. પરિવર્તનાત્મક નેતૃત્વ (Transformational Leadership)	4. ટીમને પ્રેરિત કરીને પરિવર્તન લાવવું

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

	a	b	c	d
(A)	4	3	2	1
(B)	1	2	3	4
(C)	2	3	1	4
(D)	3	2	1	4

139. કાર્યભાર સંતુલન માટે નીચેનામાંથી કયો ઉપાય વધુ અસરકારક છે?

(A) ટીમના સભ્યોની ક્ષમતા અનુસાર કામ ફાળવવું.

(B) બધા કર્મચારીઓને એકસરખું કામ આપવું.

(C) વરિષ્ઠ કર્મચારીઓને ઓછું કામ આપવું.

(D) માત્ર મેનેજરને બધા નિર્ણયો લેવા દેવા

140. એક સારો લીડર સમયસર નિર્ણય લે છે, કામનું યોગ્ય વિતરણ કરે છે અને ટીમમાં સંતુલન જાળવે છે. આ ત્રણેય ગુણ કયા મેનેજમેન્ટ ક્ષેત્ર સાથે સૌથી વધુ સંબંધિત છે?

(A) સંકલન અને આયોજન

(B) પ્રોત્સાહન અને સંચાર

(C) સમય વ્યવસ્થાપન અને કાર્યભાર સંતુલન

(D) તાલીમ અને વિકાસ

141. એક મેનેજર દરેક કર્મચારીને તેમની ક્ષમતા અને સમય અનુસાર કામ ફાળવે છે અને સાપ્તાહિક મિટિંગમાં દરેકની પ્રગતિની સમીક્ષા કરે છે. પરિણામે તમામ કર્મચારીઓ સંતુલિત રીતે કામ કરે છે અને ડેડ લાઈન પહેલા પ્રોજેક્ટ પૂરો થાય છે. મેનેજરે કઈ મેનેજમેન્ટ તકનિક સફળતાપૂર્વક અપનાવી?

(A) સંકલન

(B) કાર્યભાર સંતુલન

(C) પ્રોત્સાહન

(D) નિર્ણય લેવાની કુશળતા

142. એક કર્મચારીએ ચાર કામ કરવા છે- તાત્કાલિક રિપોર્ટ તૈયાર કરવો, મિટિંગમાં હાજર રહેવું, ફાઈલ ચકાસણી કરવી અને ઈમેઈલ્સ વાંચવા. તે પહેલાં રિપોર્ટ બનાવે છે પછી બાકીના કાર્ય કરે છે. આ કર્મચારીએ કઈ સમય વ્યવસ્થાપન તકનિકનો ઉપયોગ કર્યો?

(A) સમયપત્રક બનાવવું (Scheduling)

(B) કાર્ય સોંપવું (Delegating)

(C) પ્રાથમિકતા નક્કી કરવી (Prioritization)

(D) ટાળટૂંકો ટાળવો (Avoiding Procrastination)

143. ઓફિસમાં બે કર્મચારીઓ વચ્ચે કામની જવાબદારી અંગે વિવાદ થયો. મેનેજર એ બંનેની વાત ધ્યાનથી સાંભળી, શાંત રીતે ચર્ચા કરી અને સમજૂતીનો રસ્તો બતાવ્યો. મેનેજરે કઈ કુશળતા ઉપયોગમાં લીધી?

(A) તકનિકી કુશળતા

(B) સંવાદ કુશળતા

(C) પ્રશાસકીય કુશળતા

(D) પ્રોત્સાહન કુશળતા

144. નીચે આપેલા નૈતિક મૂલ્યો અને તેના વર્તનનાં જોડકાંને જોડતો યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો:

નૈતિક મૂલ્યો	વર્તન
a. ઈમાનદારી (Honesty)	1. કામ સમયસર અને યોગ્ય રીતે કરવું
b. જવાબદારી (Responsibility)	2. ખોટી માહિતી ન આપવી
c. સન્માન (Respect)	3. સંસ્થાની માહિતી બહાર ન આપવી
d. ગુપ્તતા (Confidentiality)	4. સહકર્મચારી સાથે સૌજન્યપૂર્વક વર્તવું

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

	a	b	c	d
(A)	2	1	4	3
(B)	2	3	1	4
(C)	1	2	4	3
(D)	1	2	3	4

145. નીચેનામાંથી કયાં વિધાનો સાચાં નથી?

1. સમય વ્યવસ્થાપનનો અર્થ છે શક્ય તેટલું વધુ કામ એક સાથે કરવું
2. નેતૃત્વનો અર્થ છે ટીમને પ્રેરણા આપી અને યોગ્ય દિશામાં માર્ગદર્શન આપવું
3. કાર્યજીવન સંતુલનથી કર્મચારીઓની તાણ અને થાક ઘટે છે.
4. સારો નેતા પોતાના નિર્ણયથી બધાને દબાવે છે.
5. સમયનું યોગ્ય આયોજન વ્યક્તિને કામ સમયસર પૂરું કરવામાં મદદરૂપ થાય છે.
6. કાર્યજીવન સંતુલનનો અર્થ માત્ર રજાઓ વધારવી છે.

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) ફક્ત 1, 2, 3, 4 અને 5

(B) ફક્ત 1, 4 અને 6

(C) ફક્ત 2, 3 અને 5

(D) ફક્ત 2, 3, 5 અને 6

146. 'SMART Goals'માં S-M-A-R-Tનો અર્થ શો છે?

(A) Simple, Manageable, Accurate, Realistic, Timely

(B) Small, Medium, Accurate, Reliable, Tested

(C) Systematic, Manageable, Active, Rational, Time Free

(D) Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time-bound

147. 'Span of Control' શબ્દ કયા મેનેજમેન્ટ ફંક્શન સાથે સંબંધિત છે?

(A) યોજના બંધન (Planning)

(B) સંગઠન (Organising)

(C) માર્ગદર્શન (Directing)

(D) સ્ટાફિંગ (Staffing)

148. 'Leadership'નો મુખ્ય હેતુ શો છે?

(A) લોકોને દંડ આપવો

(B) લોકોને કામ કરવા માટે પ્રેરિત કરવા અને માર્ગદર્શન આપવું

(C) ફક્ત આયોજન કરવું

(D) કાર્ય વહેંચણી નક્કી કરવી

149. Mc Gregorની Theory x મુજબ કર્મચારીઓ પ્રત્યે મેનેજરનો દૃષ્ટિકોણ કયો હોય છે?

(A) કર્મચારી સ્વ પ્રેરિત અને જવાબદાર હોય છે.

(B) કર્મચારી સ્વનિયંત્રણ રાખે છે.

(C) કર્મચારી કામ ટાળે છે અને નિયંત્રણની જરૂર હોય છે.

(D) કર્મચારી નવીન વિચારો માટે ઉત્સુક હોય છે.

150. ટીમ વર્કમાં 'Synergy'નો અર્થ શો થાય?

(A) જૂથમાં વિચારભેદ અને અવરોધો સર્જાય છે, જે ટીમના લક્ષણોને અવરોધે છે.

(B) દરેક સભ્ય ટીમનાં લક્ષ્યો કરતાં પોતપોતાના વ્યક્તિગત હિત અને અભિગમ પર ધ્યાન આપે છે.

(C) ટીમમાં નેતૃત્વનો અભાવ રહે છે. જેના કારણે માર્ગદર્શન અને દિશા સ્પષ્ટ રહેતી નથી.

(D) જૂથના સભ્યો એક સાથે કામ કરે ત્યારે તેમની સંયુક્ત શક્તિ અને પરિણામ વ્યક્તિગત પ્રયત્નોથી વધારે અસરકારક બને છે.

151. નીચે આપેલાં જોડકાંને જોડતો યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો:

ક	ખ
a. Maslow	1. બે ઘટક સિદ્ધાંત (Two Factor Theory)
b. Herzberg	2. સમૂહ વર્તનનું અધ્યન
c. Hawthorne Studies	3. માહિતીની વ્યક્તિગત વ્યાખ્યા
d. Perception	4. માનવીય સંબંધોનું મહત્વ
e. Organization Behavior	5. જરૂરિયાતની શ્રેણી (Hierarchy Of Needs)

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

	a	b	c	d	e
(A)	5	1	4	3	2
(B)	2	1	3	5	4
(C)	1	2	3	4	5
(D)	5	3	2	4	1

152. નીચે આપેલાં જોડકાંને જોડતો યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો:

ક	ખ
a. નોકરીનું વિશ્લેષણ (Job Analysis)	1. ખાલી જગ્યા માટે યોગ્ય ઉમેદવાર શોધવાનુ કામ
b. નોકરીનું વર્ણન (Job Description)	2. કર્મચારીની કાર્યક્ષમતા અને પ્રદર્શન માપવું
c. ભરતી (Recruitment)	3. નોકરીનાં કાર્યો અને જવાબદારીઓનું વર્ણન આપવું
d. કાર્ય મૂલ્યાંકન (Performance Appraisement)	4. ઉમેદવાર માટે આવશ્યક લાયકાત અને કુશળતા નિર્ધારિત કરવી
e. નોકરીની વિશિષ્ટતા (Job Specification)	5. નોકરીની જરૂરિયાતો, લક્ષ્યો અને જવાબદારીઓ ઓળખવી

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

	a	b	c	d	e
(A)	4	1	2	3	5
(B)	1	4	2	3	5
(C)	3	1	4	2	5
(D)	5	3	1	2	4

153. સુચારુ વહીવટ (Administrative Services) સુઘડ બનાવવા માટે કયા પગલાં મહત્વપૂર્ણ છે?
1. પ્રક્રિયાઓનું પ્રમાણભૂતીકરણ અને ટેકનોલોજીનો સમાવેશ
2. નિયમિત કામગીરીની સમીક્ષા અને નિર્ણય શક્તિ
ઉપર પૈકી કયું/કયાં વિધાન/વિધાનો સાચું/સાચાં છે?

(A) ફક્ત 1
(B) ફક્ત 2
(C) બંનેમાંથી એક પણ નહિ
(D) 1 અને 2 બંને

154. પ્રોજેક્ટ મેનેજમેન્ટમાં સફળતા મેળવવા માટે કયો/કયા મુખ્ય ઘટક/ઘટકોનું ધ્યાન રાખવું જરૂરી છે?
(A) સમય મર્યાદા
(B) યોજના
(C) સંસાધનની ફાળવણી અને વિતરણ
(D) ઉપરોક્ત બધાં જ

155. લાંબા ગાળા (Long term Planning) ના આયોજન માટે કયાં તત્વો જરૂરી છે?
1. મિશન અને વિઝન
2. તાત્કાલિક બજેટ
3. Swot વિશ્લેષણ
4. રોજિંદી રીપોર્ટીંગ સિસ્ટમ
નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
(A) ફક્ત 2 અને 4
(B) ફક્ત 1 અને 3
(C) ફક્ત 1 અને 2
(D) ફક્ત 2 અને 3

156. નીતિ અમલીકરણ સફળ થવા માટે જરૂરી બાબત/બાબતો કઈ/કઈકઈ છે?
(A) યોગ્ય નેતૃત્વ
(B) સ્પષ્ટ જવાબદારી નિર્ધારણ
(C) અસરકારક સંચાર
(D) ઉપરોક્ત બધાં જ

157. નીચે આપેલાં જોડકાંને જોડતો યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો:

ક	ખ
a. Risk identification	1. જોખમો ઘટાડવા માટે નિયંત્રણ વ્યવસ્થા રચવી
b. Risk Assessment	2. સંભવિત જોખમોની ઓળખ અને સૂચિ બનાવવી
c. Risk Mitigation	3. જોખમની સંભાવના અને તેના પ્રભાવનું મૂલ્યાંકન કરવું
d. Risk monitoring	4. સતત સમીક્ષા કરીને નવાં જોખમો શોધવાં

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

	a	b	c	d
(A)	1	2	3	4
(B)	2	1	4	3
(C)	2	3	1	4
(D)	3	1	2	4

158. જોખમોનું મૂલ્યાંકન કરતી વખતે ધ્યાનમાં લેવાનું મુખ્ય પરિબળ નીચેનામાંથી કયું છે?
(A) શક્યતા અને અસર
(B) રોકાણનું કદ
(C) સમયગાળો
(D) નીતિ અમલીકરણની જટિલતા

 [Contd.

159. 'કલાઉડ બેસ્ડ ગવર્નન્સ' સિસ્ટમ શું પ્રોત્સાહિત કરે છે?

(A) કેન્દ્રીય ડેટા એક્સેસ
(B) ઓફલાઈન સિસ્ટમ
(C) ફાઈલ શિફ્ટિંગ
(D) કાગળ આધારિત મંજૂરી

160. 'Data Analytics'માં કયા પ્રકારના વિશ્લેષણનો સમાવેશ થાય તે વિશે આપેલાં જોડકાંને જોડતો યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો:

ક	ખ
a. Descriptive Analytics	1. સૌથી શ્રેષ્ઠ કાર્યવાહી માટે માર્ગદર્શન આપવું
b. Predictive Analytics	2. ડેટામાં છુપાયેલા જ્ઞાનને શોધવું
c. Prescriptive Analytics	3. ભવિષ્યની ઘટનાઓ અને પરિણામોની આગાહી કરવી
d. Exploratory Analytics	4. ભૂતકાળના ડેટા પરથી પેટર્ન અને ટ્રેન્ડ સમજવાં

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

	a	b	c	d
(A)	1	2	3	4
(B)	3	4	1	2
(C)	2	3	1	4
(D)	4	3	1	2

161. AI આધારિત ચેટબોટનો ઉપયોગ કઈ સેવામાં થાય છે?

(A) વાહન મરામત
(B) જમીનની માપણી
(C) નાગરિક ફરિયાદ વ્યવસ્થાપન
(D) ઇંધણ વ્યવસ્થામાં

162. જ્યારે કોઈ સુધારો (Reform) અમલમાં મૂકવામાં આવે છે અને કર્મચારીઓ તે સુધારાના ઉદ્દેશ્યોથી સંપૂર્ણપણે માહિતીવાર (informed) ન હોય અથવા તેમના માટે તેના પરિણામો શું હશે તે વિશે અનિશ્ચિતતા (uncertain) હોય ત્યારે પરિવર્તનનો પ્રતિકાર ઘટાડવા માટેની સૌથી યોગ્ય વ્યૂહરચના કઈ છે?

(A) વાટાઘાટો અને સમજૂતી દ્વારા પ્રતિકાર કરનારાઓના ડરને સંબોધિત કરવો
(B) પ્રતિકાર કરનારાઓને નાણાકીય પ્રોત્સાહનો આપી તેમનો વિરોધ દબાવવો
(C) પ્રતિકાર કરનારાઓને સુધારાની પ્રક્રિયામાંથી દૂર કરવા
(D) શિક્ષા અને સંચાર દ્વારા સુધારાની જરૂરિયાત અને લાભો સ્પષ્ટ કરવા

163. જ્યારે કોઈ સંસ્થા પ્રતિકાર ઘટાડવા અને ઝડપી અનુકૂલન સુનિશ્ચિત કરવા માટે સત્તાનું વિકેન્દ્રીકરણ (Decentralization of power) કરે છે અને પ્રોજેક્ટ ટીમમાં સ્વનિર્દેશિત કાર્ય જુથો (Self-directed work Teams) ની રચના કરે છે ત્યારે તે પ્રતિકારના કયા મૂળભૂત કારણને સંબોધિત કરી રહી છે?

(A) આર્થિક ભય - પગાર અથવા નોકરી ગુમાવવાનો ડર
(B) તકનિકી જડતા - નવી ટેકનોલોજી શીખવાની અનિચ્છા
(C) નિયંત્રણનું નુકસાન - વ્યક્તિગત સ્વાયત્તતા અને નિર્ણય લેવાની સત્તા છીનવાઈ જવાનો ડર
(D) સામાજિક વિસર્જન - હાલના કાર્ય સંબંધો અને મિત્રતાનું ભંગાણ

164. કર્મચારીઓનું અનુકુલન કઈ પ્રક્રિયાનો ભાગ છે?

(A) પરિવર્તન વ્યવસ્થાપન (Change Management)

(B) વિસંવાદ વ્યવસ્થાપન (Conflict Management)

(C) કાર્ય પ્રદર્શન મૂલ્યાંકન (Performance Audit)

(D) બજેટ બનાવવાની પ્રક્રિયા (Budgeting)

165. નીચેનામાંથી કયું સરકારી સંસ્થાઓમાં ટકાઉ નવીનતા સંસ્કૃતિ (Sustainable innovation culture) ને શ્રેષ્ઠ રીતે પ્રોત્સાહન આપે છે?

(A) જૂની પ્રણાલીઓ તથા પ્રોટોકોલનું સખત પાલન

(B) પ્રયોગોને પ્રોત્સાહિત કરવા અને નિષ્ફળતામાંથી શીખવું

(C) તમામ નિર્ણય લેવાની સત્તા ટોચના સ્તરના અધિકારીઓ સુધી કેન્દ્રીકરણ કરવી

(D) બાહ્ય હિસ્સેદારી સાથે સહયોગ કરવાનું ટાળવું

166. સરકારી ક્ષેત્રમાં ડીજીટલ રૂપાંતરણની શી ભૂમિકા છે?

(A) બધી સરકારી નોકરીઓને સ્વચાલિત કરવી

(B) પારદર્શિતા ઘટાડીને નિયંત્રણો વધારવા

(C) સેવા પ્રદાન અને નાગરિક જોડાણ વધારવા

(D) ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિઓને AI સિસ્ટમથી બદલવા

167. સાર્વજનિક ક્ષેત્રના નવીનીકરણમાં ક્રોસ-સેક્ટર સહકાર શા માટે મહત્વપૂર્ણ છે?

1. તે આંતરિક તાલીમની જરૂરિયાત ઘટાડે છે.
2. તે કાનૂની અનુપાલન ટાળવામાં મદદ કરે છે.
3. તે વિવિધ દૃષ્ટિકોણ લાવે છે અને સમસ્યા સમાધાનને ઝડપી બનાવે છે.
4. તે જવાબદારીને આઉટસોર્સ કરવાની મંજૂરી આપે છે.
5. તે સત્તાઓ વચ્ચે જ્ઞાન અને સંશોધનોની આપ-લે વધારવામાં મદદ કરે છે.
6. તે નીતિ અમલીકરણ માટે નવી ભાગીદારી અને નવી તકનિકો વિકસાવવામાં સહાય કરે છે.

(A) ફક્ત 1, 2 અને 3

(B) ફક્ત 1, 2 અને 4

(C) ફક્ત 2, 4 અને 5

(D) ફક્ત 3, 5 અને 6

168. સરકારી ક્ષેત્રમાં કઈ ટેકનોલોજી પ્રક્રિયા કાર્યક્ષમતા વધારવા અને માનવીય ભૂલો ઘટાડવા માટે ઉપયોગી છે?

(A) સેન્ટ્રલાઈઝેશન (Centralization)

(B) ડીજીટલ સિગ્નેચર (Digital signature)

(C) ઓટોમેશન (Automation)

(D) ડીસેન્ટ્રલાઈઝેશન (De Centralization)

169. કયા જાહેર ક્ષેત્રના સુધારામાં સાર્વજનિક ભંડોળ (Public funds) ના જવાબદારીપૂર્વક ઉપયોગ, નૈતિક ધોરણોનું પાલન અને નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયામાં પારદર્શિતા વધારવા પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે, જેથી જાહેર અધિકારીઓની જવાબદારી વધે અને નાગરિકોનો વિશ્વાસ મજબૂત થાય?

(A) ન્યુ પબ્લિક મેનેજમેન્ટ (New Public Management)

(B) જાહેર વહીવટમાં સુશાસન (Public Governance)

(C) સિટીઝન ચાર્ટર (Citizen Charter)

(D) ઈ ગવર્નન્સ પહેલ (E-Governance Initiative)

170. સરકારી કામગીરીમાં પારદર્શકતા વધારવા માટે સામાન્ય રીતે કઈ ટેકનોલોજી ઉપયોગી છે?

(A) બ્લોકચેઈન

(B) આર્ટિફિશિયલ શેડોઇંગ

(C) ડેટા એન્ક્રિપ્સન

(D) ઓગ્મેન્ટેડ રિયાલિટી

171. કયું તત્વ સારું શાસન સુનિશ્ચિત કરે છે, જેમાં સરકારની કામગીરી ખુલ્લી, સ્પષ્ટ અને નાગરિકો માટે સમજાય તેવી બને છે?

(A) નૈતિકતા

(B) ઈમાનદારી

(C) પારદર્શિતા

(D) જવાબદારી

172. 'Good governance' અને 'Ethical governance' સાથે કેવી રીતે જોડવામાં આવે છે?

(A) બંને કાર્યક્ષમતા અને નૈતિક મૂલ્યોને સંકલિત કરી જનહિત માટે જવાબદાર શાસન સુનિશ્ચિત કરે છે.

(B) બંને શાસનમાં વિશ્વાસ, પારદર્શિતા અને ઈમાનદારીને મજબૂત બનાવે છે.

(C) બંને નાગરિક કેન્દ્રિત નીતિ અને નિર્ણય પ્રક્રિયાને પ્રોત્સાહિત કરે છે.

(D) ઉપરોક્ત બધાં જ

173. નીચેનાં વિધાનો ધ્યાને લો:

1. ભ્રષ્ટાચાર સમાજમાં અસમાનતા અને વિશ્વાસઘાત વધારવાનું મુખ્ય કારણ બને છે.

2. ઈ-ગવર્નન્સ અને નાગરિક ભાગીદારી ભ્રષ્ટાચાર ઘટાડવા માટે અસરકારક સાધન છે.

ઉપર પૈકી કયું/કયાં વિધાન/વિધાનો સાચું/સાચાં છે?

(A) ફક્ત 1

(B) ફક્ત 2

(C) 1 અને 2 બંને

(D) બંનેમાંથી એક પણ નહિ

174. સરકારી બજેટની મુખ્ય રચનામાં નીચેનામાંથી કયું આવક વર્ગ (Revenue Receipts) તરીકે ગણવામાં આવે છે?

1. જે આવક સરકારને કર અને ફી જેવા સ્રોતોથી નિયમિત મળે છે.
2. જે આવક સરકારને સંપત્તિ વેચાણ અથવા લોન વસુલીથી મળે છે.
3. જે આવક સરકારને ગ્રાન્ટ અને સહાયરૂપે અન્ય દેશોથી મળે છે.
4. જે ફંડ અચાનક અને તાત્કાલિક પરિસ્થિતિઓ માટે રાખવામાં આવે છે.

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) ફક્ત 1 અને 3
(B) ફક્ત 1 અને 2
(C) ફક્ત 1 અને 4
(D) ફક્ત 3 અને 4

175. 'Zero-based budgeting' પદ્ધતિનો મુખ્ય ધ્યેય શો છે?

(A) દર વર્ષે નવા કાર્યક્રમો ઉમેરવા
(B) અગાઉના ખર્ચ પર આધાર રાખી બજેટ બનાવવું
(C) દરેક ખર્ચને નવી રીતે ન્યાયસંગત સાબિત કરવું
(D) ફક્ત સ્થાયી ખર્ચને ઘટાડવું

176. નીચે પૈકી કયું 'Line-Item Budget'નું મુખ્ય લક્ષણ છે?

(A) પરિણામ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું
(B) ખર્ચની વિગતવાર શ્રેણીઓ દર્શાવવી
(C) કાર્યક્ષમતા પર ભાર આપવો
(D) પ્રદર્શન માપદંડો દર્શાવવા

177. બજેટ આયોજનની શરૂઆત સામાન્ય રીતે કયા તબક્કાથી થાય છે?

(A) હિસાબી ચકાસણી
(B) નીતિ સમીક્ષા
(C) મંજૂરી પ્રક્રિયા
(D) માંગપત્રક તૈયાર કરવું

178. નાણાં વિભાગ દ્વારા 'Budget circular' બહાર પાડવાનું મુખ્ય કારણ શું છે?

(A) આવક કરના દર નક્કી કરવા
(B) વિવિધ વિભાગો માટે બજેટ માર્ગદર્શન આપવું
(C) બજેટમાં હિસાબ રજૂ કરવો
(D) માત્ર રાજ્ય વિધાનસભાની માહિતી આપવા

179. નાણાકીય વર્ષ દરમિયાન સપ્લીમેન્ટરી બજેટ ક્યારે રજૂ થાય છે?

(A) જ્યારે વધારાની નાણાકીય જરૂર પડે

(B) જ્યારે આવક ઘટે

(C) ચૂંટણી પહેલા હંમેશા

(D) નવી યોજના શરૂ કરતાં પહેલાં

180. 'Effective Budgetary Control System' માટે નીચેનામાંથી કયા તત્વો જરૂરી છે?

1. સ્પષ્ટ લક્ષ્ય નિર્ધારણ
2. સતત દેખરેખ
3. લવચિકતા
4. ફક્ત રાજકીય સમર્થન

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) ફક્ત 1 અને 2

(B) ફક્ત 1, 2 અને 3

(C) ફક્ત 4

(D) ફક્ત 1 અને 3

181. જાહેર નાણાં વ્યવસ્થાપન સિદ્ધાંતો મુજબ અવશેષખંડનો મુખ્ય હેતુ શો છે?

(A) આગામી નાણાકીય વર્ષના ખર્ચ માટે સંચય કરવો

(B) કર્મચારીઓને બોનસ તરીકે વહેંચવો

(C) વર્તમાન વર્ષના નુકસાનની ભરપાઈ કરવી

(D) નવા આવકવેરા દર નક્કી કરવા ઉપયોગ કરવો

182. સરકારની નાણાકીય શિસ્તને ખલેલ પહોંચાડતી પરિસ્થિતિ કઈ ગણાય?

1. બિનયોજિત સબસીડીમાં વધારો
2. અનુમાનિત આવક કરતાં વધુ ખર્ચ કરવો
3. નાણાકીય વર્ષના અંતે તાત્કાલિક મંજૂરી વગર ખર્ચ કરવો
4. આવક અને ખર્ચ વચ્ચે સંતુલન જાળવવું

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) ફક્ત 1, 2 અને 3

(B) ફક્ત 4

(C) ફક્ત 1 અને 4

(D) ફક્ત 2 અને 4

183. ખર્ચ નિયંત્રણ માટે સૌથી અસરકારક સાધન કયું છે?

(A) બેલેન્સશીટ

(B) બજેટરી કંટ્રોલ

(C) ટ્રાયલ બેલેન્સ

(D) ઓડિટ રીપોર્ટ

184. ખર્ચ નિયંત્રણ પ્રણાલી સ્થાપિત કરતી વખતે મેનેજમેન્ટે ખર્ચ ઘટાડવાની પ્રવૃત્તિઓનું મૂલ્યાંકન કરતી વખતે કયા મૂળભૂત સિદ્ધાંતોને ત્યારે અવગણવા ન જોઈએ?

(A) ખર્ચની પ્રક્રિયા જટિલ અને લાંબી હોવી જોઈએ.

(B) નિયંત્રણની પદ્ધતિઓ માત્ર બિન-ઉત્પાદક ખર્ચ પર લાગુ કરવી જોઈએ.

(C) કર્મચારીઓને ખર્ચના દરેક પાસાંમાં સીધા સામેલ કરવા જોઈએ.

(D) નિયંત્રણ પ્રણાલીમાંથી મળતા અપેક્ષિત લાભો નફો કરતાં નિયંત્રણ જાળવવાનો ખર્ચ વધારે ન હોવો જોઈએ.

185. નાણાકીય વ્યવહારોમાં પારદર્શિતા જાળવવા અને દુરુપયોગની સંભાવના ઘટાડવા માટે આંતરિક નિયંત્રણ પ્રણાલીમાં કયો સિદ્ધાંત સર્વોચ્ચ મહત્વ ધરાવે છે?

(A) વ્યવહાર મંજૂરી, રેકોર્ડિંગ અને સંપત્તિની સંભાળના કાર્યો વચ્ચે ફરજનું વિભાજન કરવું

(B) માત્ર વાર્ષિક ધોરણે નાણાકીય નિવેદનોનું સ્વતંત્ર ઓડિટ કરાવવું

(C) તમામ કર્મચારીઓને નાણાકીય નીતિઓનું દૈનિક પાલન કરાવવું

(D) વ્યવહાર મંજૂરી, રેકોર્ડિંગ અને સંબંધિત સંપત્તિની દેખરેખના કાર્યો એક જ વ્યક્તિને સોંપવા

186. બજેટરી કંટ્રોલ અને ખર્ચ નિયંત્રણમાં કોને સંબંધ છે?

(A) બજેટરી કંટ્રોલનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય કર્મચારી સંખ્યાને ઘટાડવી અથવા કર્મચારી ખર્ચને નિયંત્રિત કરવો છે. નાણાકીય વ્યવસ્થા અને કામગીરીની ગુણવત્તા સાથે સીધો સંબંધ નથી.

(B) બજેટની મર્યાદા માત્ર વધારો કરવાથી ખર્ચ નિયંત્રિત થઈ શકે છે પરંતુ તેના માટે કોઈ નિયમિત નિરીક્ષણ અથવા વિતરણ વિધિ જરૂરી નથી.

(C) બજેટરી કંટ્રોલ એ ખર્ચ નિયંત્રણ માટેનું મહત્વપૂર્ણ સાધન છે, જે ખર્ચને પૂર્વ નિર્ધારિત ધારણા સાથે મેળવે છે અને વિભાગો અને કાર્યક્ષેત્ર ઉપર નિયમિતતા જે ખરેખર સુનિશ્ચિત કરે છે.

(D) બજેટરી કંટ્રોલ ફક્ત આવક વધારવા અથવા નફો વધારવા માટેની રીત છે, જે ખર્ચ નિયંત્રણ સાથે સીધો સંબંધ ધરાવતું નથી.

187. નીચેનામાંથી કઈકઈ ખર્ચ નિયંત્રણની પદ્ધતિ છે?

(A) સ્ટાન્ડર્ડ કોસ્ટિંગ

(B) ઓડિટ

(C) પ્રવૃત્તિ આધારિત ખર્ચ

(D) ઉપરોક્ત બધી જ

188. સરકારી ખર્ચમાં વધારો કરવાથી શું પરિણામ આવે છે?
   (A) આર્થિક મંદી
   (B) ફુગાવો
   (C) આર્થિક વૃદ્ધિ
   (D) બેરોજગારી

189. ફુગાવાને ઘટાડવા કયું પગલું લઇ શકાય છે?
   (A) સરકારી ખર્ચને વધારીને ફુગાવાને ઘટાડી શકાય છે.
   (B) કરવેરા ઘટાડીને ફુગાવાને ઘટાડી શકાય છે.
   (C) નાણાકીય નીતિને કડક કરીને ફુગાવાને ઘટાડી શકાય છે.
   (D) બેન્ક દર ઘટાડીને ફુગાવાને ઘટાડી શકાય છે.

190. 'Gender Budgeting'નો હેતુ શો છે?
   (A) મહિલાઓ માટે અલગ કર વ્યવસ્થા
   (B) મહિલા સશક્તિકરણને નાણાકીય આયોજનમાં જોડવું
   (C) મહિલા કર્મચારીઓને પગાર વધારો આપવો
   (D) મહિલા વિભાગ માટે વિશેષ નાણાં રાખવા

191. આંતરિક ઓડિટનું મુખ્ય કાર્ય નીચેનામાંથી કયું છે?
   (A) સંસ્થાની આંતરિક નિયંત્રણ પ્રણાલીની કાર્યક્ષમતાનું મૂલ્યાંકન કરીને સુધારાના સૂચનો આપવાનું
   (B) કાયદાકીય જરૂરિયાત પૂરી કરવા માટે હિસાબી તપાસ કરવાનું
   (C) બાહ્ય ઓડિટરની જવાબદારી ઘટાડવાનું
   (D) સંસ્થાના નફાને કૃત્રિમ રીતે વધારવા માટે હિસાબોમાં ફેરફાર કરવાનું

192. 'Preventive Controls' અને 'Correct Controls' વચ્ચેનો મુખ્ય તફાવત શો છે?
   1. 'Preventive Controls' ખોટો ખર્ચ અટકાવે છે,'Correct Controls' ખોટા ખર્ચને સુધારે છે.
   2. 'Preventive Controls' ફક્ત આવક વધારવા માટે છે, 'Correct Controls' ફક્ત ખર્ચ ઘટાડવા માટે છે.
   3. બંનેનો એક જ અર્થ છે.
   4. 'Correct Controls' ખર્ચ ઘટાડતી નથી.
   5. 'Preventive Controls' ભૂલો થવાં પહેલાં રોકે છે, 'Correct Controls' ભૂલો થયા પછી રોકે છે.
   6. 'Preventive Controls' ભવિષ્યના જોખમોને નિયંત્રિત કરે છે, 'Correct Controls' ભૂતકાળની ભૂલોના પરિણામો દૂર કરે છે.
   (A) ફક્ત 3 અને 4
   (B) ફક્ત 1, 2, 3 અને 4
   (C) ફક્ત 1, 5 અને 6
   (D) ફક્ત 4, 5 અને 6

193. આર્થિક કટોકટીમાં સરકાર દ્વારા આપવામાં આવતી સહાય (Subsidy Relief) નો મુખ્ય હેતુ શો છે?

(A) વિદેશી રોકાણ ઘટાડવું

(B) બજાર સ્થિરતા અને રોજગારી જાળવી રાખવી

(C) ખાનગી ક્ષેત્રને દબાણમાં મૂકવું

(D) રાજકોષીય ખાધ વધારવી

194. નાણાકીય કટોકટીમાં યોગ્ય નિર્ણય લેવા માટે કયા પ્રકારની માહિતી સૌથી જરૂરી ગણાય છે?

(A) રાજકીય અહેવાલો અને મીડિયા વિશ્લેષણ જે નાણાકીય સ્થિતિ વિશે વ્યાપક દૃષ્ટિકોણ પૂરો પાડે છે.

(B) પૂર્વના વર્ષોના ઐતિહાસિક આંકડા, જે વર્તમાન કટોકટીની પરિસ્થિતિમાં અનુકૂળ નથી.

(C) સંસ્થાના નાણાકીય પ્રવાહ, દેવાં અને રોકાણ સંબંધિત સચોટ તથા સમયસર માહિતી, જે નિર્ણય લેતા સમયે તથ્ય આધાર પૂરો પાડે છે.

(D) ફક્ત બજાર વર્તન અને અફવાઓ પરથી મળતી માહિતી, જે બજારની પ્રવૃત્તિઓ અને સ્પર્ધાત્મ સ્થિતિને સમજવામાં મદદરૂપ બની શકે છે.

195. સરકારી નાણાકીય જોખમનું મૂલ્યાંકન કરતા સમયે કઈ બાબત પ્રથમ ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ?

(A) તાત્કાલિક રાજકીય દબાણ

(B) રાજકીય પક્ષોની નીતિબદ્ધતા

(C) માત્ર ગયા વર્ષની આવક-ખર્ચનો તફાવત

(D) આવકના સ્રોતોની સ્થિરતા અને ટકાઉપણું

196. સરકારી નાણાકીય જોખમનું મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયામાં 'Sensitivity Analysis' નો હેતુ શો છે?

(A) 'Sensitivity Analysis'નો હેતુ એ છે કે નીતિમાં થતા નાનાં તથા મોટાં પરિવર્તનો નાણાકીય પરિણામો પર કેવી રીતે પ્રભાવ પાડે છે, તે વિશ્લેષણ કરીને વધુ તર્કસંગત અને ટકાઉ નાણાકીય નિર્ણય લેવામાં માર્ગદર્શન આપવું

(B) 'Sensitivity Analysis' ફક્ત ભૂતકાળના આંકડાઓ અને નોંધાયેલા ખર્ચ-આવક વિગતોની સચ્ચાઈ નિર્ધારિત કરવા માટે ઉપયોગમાં લેવાતી પદ્ધતિ છે.

(C) 'Sensitivity Analysis'નો સીધો હેતુ રાજકીય નિર્ણયનું મૂલ્યાંકન કરવું, નીતિનિર્ધારકોને પડકારવાનો નથી, પરંતુ તે આર્થિક પરિણામોની સંભાવના સમજવામાં મદદ કરે છે.

(D) 'Sensitivity Analysis'નો ઉપયોગ નાગરિકો પર ટેક્સ ભાર વધારવા અને તરત નાણાકીય બોજ લાદવા માટે નથી, પરંતુ તે જોખમ નિયંત્રણ અને નાણાકીય આયોજનને મજબૂત બનાવે છે.

197. નાણાકીય જોખમ સંચાલનમાં 'Risk Appetite Statement'નો ઉપયોગ કેવી રીતે થાય છે, અને તે સંસ્થાને કઈ રીતે માર્ગદર્શન આપે છે?

1. સંસ્થાના જોખમો સહનશક્તિનું મર્યાદિત સ્પષ્ટીકરણ આપીને નાણાકીય નિર્ણય માટે માર્ગદર્શન આપે છે.
2. કર્મચારીઓને જોખમ સંબંધિત નીતિ અને પ્રક્રિયાઓ સમજાવવા માટે ટેકનિકલ માર્ગદર્શિકા પ્રદાન કરે છે.

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(A) ફક્ત 1
(B) ફક્ત 2
(C) 1 અને 2 બંને
(D) બંનેમાંથી એક પણ નહિ

198. નીચે આપેલા નાણાકીય જોખમ મૂલ્યાંકન સાધનો અને તેમના ઉપયોગ/વ્યાખ્યાનાં જોડકાંને જોડતો યોગ્યવિકલ્પ પસંદ કરો:

જોખમ/સાધન	ઉપયોગ/વ્યાખ્યા
a. લિક્વિડિટી રિસ્ક (Liquidity Risk)	1. જોખમ સામે સંરક્ષણ માટે વૈકલ્પિક વ્યવહાર કે રોકાણનો ઉપયોગ
b. હેજિંગ (Hedging)	2. રોકાણોને વિભાજિત કરીને જોખમ ઘટાડવું
c. વૈવિધ્યકરણ (Diversification)	3. તાત્કાલિક નાણાંની અછતથી સંચાલન મુશ્કેલ થવું
d. મૂડી પર્યાપ્તતા (Capital Adequacy)	4. સંસ્થાની મૂડી પૂરતી છે કે નહિ તે નિર્ધારણ

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

	a	b	c	d
(A)	1	2	3	4
(B)	2	4	1	3
(C)	3	1	2	4
(D)	4	3	2	1

199. 'Limited Resources Allocation'માં સૌથી મહત્વનું તત્વ કયું છે?

(A) બેઈમાની વિતરણ
(B) જરૂરિયાતની પ્રાથમિકતા
(C) ઐતિહાસિક ખર્ચ
(D) કર્મચારીની પસંદગી

200. 'Cash Flow Management'નો મુખ્ય હેતુ શો છે?

(A) લોન લેવાની પ્રક્રિયા માટે મદદરૂપ થવું
(B) બિન-પરફોર્મિંગ એસેટ્સ (NPA) ઘટાડવા માટે
(C) દૈનિક વ્યવહાર માટે જરૂરી પ્રવાહી નાણાં (Operational Liquidity) જાળવવા માટે
(D) કર આયોજન (Tax Planning) કરવા માટે